

De secretis mulierum libellus ... eiusdem de virtutibus herbarum, lapidum et animalium quorundam, libellus. Item de mirabilibus mundi / [Albertus].

Contributors

Albertus, Magnus, Saint, 1193?-1280.

Publication/Creation

Antwerp : J. Gymnicus, 1555.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/r8t6mbwx>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

138/A

M. 30

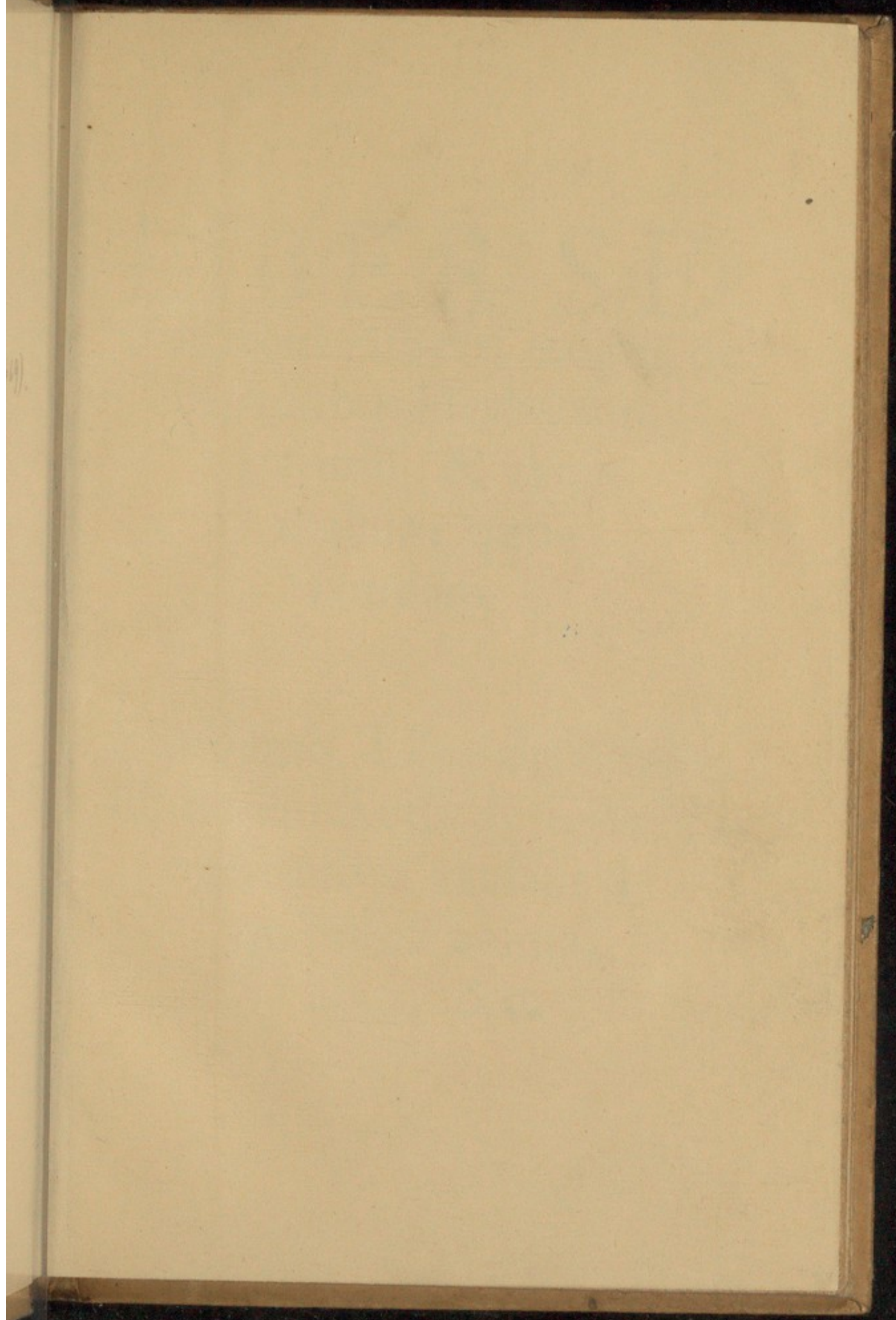
K
—

L. XV. A1b

Albertus Magnus.

Nicht bei Ferguson (15: Amsterd. 1669).

LI
cretor
vir
I

Eink
ibus
c

LIBER SE^s

cretorum Alberti magni, de
virtutibus Herbarum,
Lapidū & Ani-
malium quo-
rondam.

Eiusdemq; Liber de mirabi-
libus mundi, etiā de quibusdā
effectibus causatis à
quibusdā anima-
libus. &c.

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint text on the right-hand page, partially visible]

Liber Primus.

De virtutibus quarundam herbarum

Ristoteles Princeps philosophorum vult pluribus in locis, quod omnes scientia de genere bonorum est. Veruntamen enim operatio aliquando bona est, aliquando mala: prout scientia mutatur ad bonum & ad malum finem ad quem operatur. Ex quo concluduntur duo: quorum vnum & primum est, quod scientia magicæ non est mala. Nam per eius cognitionem potest euitari malum, & prosequi bonum. Concluditur etiam secundum, quod ex quo effectus laudatur propter finem. Atque vituperatur etiam finis scientiæ, quando non ordinatur ad bonum, vel ad virtutem. Ex hoc sequitur, quod scientia vel operatio aliquando bona est, aliquando mala. Quia igitur magis scientia seu cognitio bona est, vt præsuppositum est: & mala aliquantulum existit in speculatione rationum, & in speculatione naturalium, secundum quod ab antiquis auctoribus examinaui & percepi, imò & ego me Albertus, vt in pluribus veritatem inueni, & veritatem suppono, quo ab aliquo ex Chyrandris libro, & libro Alchorat. Primo narrabo de quibusdam herbis, Secundo de quibusdam lapidibus, Tertio de quibusdam animalibus, & virtutibus eorumdem.

Elitropia

Vrtica

Virga pastoris

Celidonia

Prouinca

Nepta

Lingua canis

Iusquiamus

Lilium

Viscus quercinus

Centaurea

Salvia

Verbena

Melisophylos

Rosa

Serpentina.

Prima herba apud Chaldaeos vocatur Ireos, a

A ij pud

pud Græcos Matuchiol, apud Latinos Elitropia. Cuius interpretatio dicitur ab elyos, quod est sol; & tropos, conuersio, quia conuersa est ad solem. Huius autem virtus mirabilis est: quia si ista colligatur sole existente in Leone, in Augusto, & inuoluatur in lauri folio, & simul addatur dens lupi, & feratur: nullus contra ferentem poterit habere vocem loquendi, nisi verba pacifica. Et si enim aliquid furetur & in nocte sub capite suo ponat, videbit furem & omnes eius conditiones. Et iterum, si prædicta ponatur in aliquo templo vbi sunt mulieres, quarum connubium parte sui frangatur, nunquam poterunt exire de templo, nisi deponatur. Et hoc vltimum probatum est, & verissimum.

¶ Secunda herba vocatur à Chaldæis Royb, à Græcis Oleribus, à Latinis vel Gallicis vrtica nuncupatur. Hanc herbam tenens in manu cum mille folio, securus est ab omni metu, & ab omni fantasmate. Et si id ponatur cum succo semperuiuæ, & vngatur manus, & residuum ponatur in aqua, & aquam intret vbi sunt pisces: ad manus eius congregabuntur, & etiam ad piscellum. Et si extrahatur, statim resiliunt ad loca propria vbi erant prius.

¶ Tertia herba à Chaldæis Lorumborot dicitur: à Græcis Allomot: à Latinis Virga pastoris. Herbâ hæc accipe, & cum succo mandragoræ distempera, & da cani vel alteri animali, & impregnabitur in suo genere, & habebit foetum in suo genere. De quo foetu si accipiat dens maxillaris, & intinguatur in cibo vel potu, omnes qui inde potabunt, mox incipient bellum, & cū volueris delere, da ei succum amantile. i. valerianæ, & fiet statim pax inter eos sicut prius.

¶ Quarta herba à Chaldæis Aquilaris dicitur, quia nascitur tempore quo aquilæ faciunt nidos suos, à Græcis dicitur Valis, à Latinis Celidonia. Ista herba tempore quo hyrundines faciunt nidos suos nascitur, quod etiam aquilæ. Hanc herbam si quis cum corde talpæ ha-

A ij buerit,

buerit, deuineet omnes hostes, omnes causas, & omnes lites remouebit. Et si prædicta ponatur super caput infirmi, si debet mori statim cantabit alta voce, si non, lachrymabit.

➤ Quinta herba a Chaldæis Iterifi dicitur, a Græcis Vorax: a Latinis Prouétalis vel Prouincia. Illa enim puluerizata cum vermibus terræ circunuolutis, & cum semperuiua, amorem inducit inter virum & vxorem, si vtatur illo in cibarijs. Et si compositio istorum cū aliquantulo sulphuris ponatur in stagno vbi pisces sunt, omnes morientur. Et si ad os bubali ponatur, statim crepabit per medium: & hoc experimentatum est a modernis. Si iterum dicta confectio ponatur in igne, statim conuertetur in liuidum colorem.

➤ Sexta herba a Chaldæis vocatur Bieith, a Græcis Retus: a Latinis Nepta. Hanc herbã accipe, & misce cum lapide inuêto in nido vpupę auis: & frices ventrẽ alicuius animalis, & impregnabitur, & habebit fœtum in suo genere nigerrimũ. Et si eis ponatur ad nares, statim à terra cadent velut mortua, post modicum vero spacium curabuntur, si prædictum compositũ in vase apum ponatur, nunquam fugient, sed ibi congregabuntur apes, & si apes submergantur, & quasi moriantur, & in confectioe prædicta ponantur, post modicum temporis, vt per spacium vnus horæ, recuperabunt vitam. Nam & illud proportionatur, qualitati deperditę, & signum ad hoc est, quod si muscæ submersæ in cineribus tepidis ponantur, post modicum spacium vitam recuperabunt.

➤ Septima herba a Chaldæis Algeil, a Græcis Orũ à Latinis lingua canis nuncupatur. Herbam hanc cum corde raniculæ & eius matrice pone vbi vis, & post modicum temporis congregabuntur omnes canes totius villæ, & si prædictam herbam sub pollice pedis habueris, omnes canes obmutescent: nec poterunt latrare, & si prædictum in collo alicuius canis posueris, ita quod

quod non possit ore attingere, semper vertetur in circuitu ad modum volubilis rotæ, donec cadet in terram velut mortuus, & hoc est expertum nostro tempore.

¶ O^{ct}ava herba à Chaldæis Mansesâ, à Græcis Vērosin, à Latinis vel Gallicis Iusquiamus dicitur. Hæc herbâ accipe, & misce cū realgalis & hermodactilis & pone in cibo canis rabidi, & statim peribit; & si succū eius cū supradictis posueris in citho argēteo, minutissimé frāgetur. Et si supradictū cum sanguine leporis iuuenis cōmiscueris, & in pelle leporis conserues, omnes lepores congregabuntur ibidem, donec remotum fuerit.

¶ Nona herba à Chaldæis Augo, à Græcis Amala, à Latinis Liliū. Si hanc herbam sole existente in Leonis signo collegeris, & cū lauri succo commiscueris, deinde sub fimo tempore aliquo succū illum posueris, fient vermes. De quibus si fiat puluis, & ponatur circa collum alicuius, vel in vestimentis suis, nunquam dormiet, vel dormire poterit, quousque depositum fuerit. Et si prædictum sub fimo posueris, & de vermibus inde nascentibus aliquem vnixeris, statim inducetur ad febrem, & si prædictum ponatur in vase aliquo, vbi sit lac vaccæ, & cooperiatur de pelle alicuius vaccæ vnius coloris, omnes vaccæ amittēt lac suū, & hoc maximé expertū est tēpore nro à quibusdā sortilatoribus.

¶ Decima herba à Chaldæis dicitur Luperax, à Græcis Esifena, à Latinis viscus querci, & crescit in arboribus transforata arbore. Hæc herba cum quadam alia herba quæ dicitur Marteong, id est, silphiū, vt scribitur in lingua tetuonica, oēs seras aperit. Et si prædictū compositū in ore alicuius ponatur, & cogitetur de aliquo, si debet accidere, corde infigitur, si autē non, corde resilit. Sed si prædictū ad arborē suspendatur cū ala hyrundinis, ibi congregabūtur aues bene per quinque miliaria, Et hoc vltimum tempore meo est expertum.

¶ Vndecima herba à Chaldæis Isiphilō dicitur, à Græcis Orlegō, à Latinis Cētaurea vocat. Hæc autē herbâ dicunt

dicunt magi habere mirabilem virtutem. Si enim adiungatur cum sanguine vppupe foemelle, & ponatur cum oleo in lucerna, omnes circumdantes credent se esse magos, ita quod unus altero credet quod suum caput insit in caelo, & pedes in terra. Et si praedictum ponatur in igne, stellis lucetibus, videbitur quod stelle currant ad inuicem & debellent. Et si iterum praedictum cataplasma ponatur ad nares alicuius, praetimore quem habebit, fugiet vehementer. Et hoc expertum est

¶ Duodecima herba a Chaldaeis Colorio, vel colorico, a Graecis Clamor, a Latinis Salvia communiter est nuncupata. Haec autem herba putrefacta sub fimo in vase vitreo, procreat quandam vermem vel auem, habentem caudam in modum merulae, de cuius sanguine si tangatur aliquis in pectore, amittet sensum per quindenam & ultimum. Et si praedictus serpens comburatur, & ponatur cinis in igne, statim fiet iris tonitruum horribile. Et si praedictus pulvis ponatur in lapade, & accedatur, videbitur quod tota domus serpente repleatur. Hoc expertum est a modernis.

¶ Decimatertia herba a Chaldaeis Olphanas, a Graecis Hilioriō, a Latinis Verbena dicitur. Haec herba (ut referunt Magi) collecta Sole existente in signo arietis & coniecta cum grano peoniae unius anni, caducos & malo morbo curat. Et si ponatur in terra pingui, post octo septimanas generabuntur vermes, qui si aliquem tetigerint, statim morietur. Et si praedictum ponatur in columbario, omnes columbae congregabuntur ibi. Et si pulvis illorum in sole ponatur, videbitur quod Sol sit lividus. Si autem pulvis ponatur in loco ubi homines habitant vel iacent inter duos amantes, statim fit lis vel malicia inter eos.

¶ Quartadecima herba a Chaldaeis Celayos dicitur, a Graecis Casini, a Latinis Melisopholos: de qua Macer floridus facit mentionem. Haec autem herba collecta viridis, & coniecta cum succo cypressi unius anni posita in pulmento, facit pulmentum videri plenum vermibus. Et deserentem facit esse benignum & gratiosum, & aduersarios devincere. Et si praedicta herba ligetur collo

A iij bouis,

bouis sequetur te quocunq; ieris. Et si prædicto succo corrigiam miscueris, & de tertia parte sudoris hominis ruffi, & de subafellis, statim increpabit per medium.

¶ Quintadecima herba à Chaldeis Eglerisa: à Græcis Ysaphinus: à Latinis rosa dicitur, & est herba cuius flos est notissimus. Accipe granum eius & granum sinapis, & pedem mustelæ: hæc suspende in arbore, & de cætero non fructificabit. Et si prædictum ponatur circa rethe, cōgregabūtur ibi pisces. Et si magaris mortuum fuerit, & in conmixtione prædicta ponatur per dimidium diem, licet tamen non acquiritur, recuperabit vitam. Et si puluis prædictus ponatur in lampade, & postea accendatur, omnes videbuntur nigri ad modum sathanæ. Et si puluis prædictus admisceatur cum oleo oliuæ, & cū sulphure viuo, & de hoc vngatur domus sole lucente, ipsa tota videbitur inflammata.

¶ Sextadecima herba à Chaldæis Cartullin, à Græcis Quinquifolium, à Latinis Serpentina vocatur. Hæc herba apud nos satis est nota. Hæc autem herba cum folio trifolij inhumata, generat serpentes rubeos & virides, de quibus si fiat puluis, & ponatur in lampade ardente, videbitur ibi copia serpentum. Et si sub capite alicuius ponatur de cætero non somniabitur sibi.

☉ Modus autem operandi omnium prædictorum est, vt effectus bonus fiat in planeta bono, & malus in malo. i. in horis & diebus eorum.

Virtutes herbarum septem sunt secundum Alexandrum Imperatorem: & has quidem virtutes habuerunt ipsa ab influentia Planetarum. Contingit autem vnamquamque percipere virtutē suam à superioribus naturalibus.

¶ Prima autem herba Saturni, quæ Affodilius dicitur. Succus eius valet ad dolorem renum & tiliarum. Edatur patientibus dolorē vesicæ, radix eius cocta parua. Et dæmoniaci vel melancolici ipsam de ferunt in intheo mundo, & liberantur: nec dæmonē in domo patitur

titur esse, et si ibidem fuerint producētes dentes pueri,
& eam ferant, sine dolore eos producent. Et est bonū,
vt homo deferat secum de nocte radicem, quia non ti-
mebit neque lædetur ab alijs.

¶ Herba secunda solis dicitur Poligonia vel Coraigi-
ola. Hæc enim herba nomē suscipit a sole: nam est mul-
tū generans, sic enim & hæc herba est multos faciens
modos. Hanc quidem herbam alij appellarūt Alchone,
quæ est domus solis. Hæc enim herba sanat passiones
cordis, & stomachi. Qui attingit hanc herbam, habet
virtutem a signo suo siue planeta. Si quis autē succum
bibit, facit eum multū coire. Et si quis deferat radicem
eius, curat passiones oculorum. Et si antequam aliquā
habuerit passionem portauerit secum, non superniet ei
passio oculorum. Iuuat etiam freneticos si eam secum
deferunt in locis. i. in pectore. Iuuat etiam periplomoni-
cos, & facit eis bonum anhelitum, & facit etiam ad flu-
xum sanguinis melancolici.

¶ Herba tertia lunæ Chynostates dicitur. Succus
eius purgat exacerbationes stomachi, thoracis, & ca-
storeum, quia ostendit se esse herbam lunæ. Flos autē
huius herbæ purgat splenes magnas, & curat ipsos,
quia ista crescit, & decrescit sicut luna. Valet ad obtal-
miam, & facit acutū visum, & valet contra sanguinem
oculorum. Si radicem eius tritam ponis super oculum,
mirabiliter visum clarificat, quia lumen oculorum pro-
pinquatum mysticū substantiæ lunæ est. Confert etiā
malum stomachum habentibus, qui non possunt cibū
digerere, bibendo succum eius, amplius valet habenti-
bus scrophulas.

¶ Herba quarta Arnoglossa dicitur. Radix huius
herbæ valet contra dolorem capitis mirificè, quoniam
opinatur esse domus martis aries, quæ est caput totius
mundi. Valet etiam contra malas consuetudines testi-
culorum & vlcera putrida & sordida, quia domus est
scorpio, quia pars eius retinet sperma. i. semen, quod

venit contra testiculos. Valet etiam succus eius disten-
tericis & emopotoicis, & a vitijs emorroidarum & sto-
machis purgat eam bibentibus.

¶ Herba quinta mercurij dicitur Pentaphilon, a qui-
busdam Petadaetilus, ab alijs sepe declinam, a quibusdã
Calipendalo. Radix huius herbæ sanat plagas & duri-
ciem trita & emplastrata. Amplius scrophulas diluit ve-
lociter, si succus eius bibatur cum aqua. Sanat etiam fa-
rigos, & passiones pectoris siue dolores, si succus eius
bibatur. Soluit etiam dentium dolores, & si succus eius
in ore teneatur, omnes oris curat passiones. Et si quis
secum deferat, opus dat & auxilium. Amplius si quis
vult a rege vel a principe petere aliquid, copiam dat elo-
quentiæ si secum eam habeat & obtinebit quod volue-
rit, videlicet etiã in lithiasi, & disuria succus ei⁹ habitus.

¶ Herba sexta Iouis dicitur Acharon: a quibusdam
Iusquiamus. Radix eius posita super bubones, eos dis-
pergit, & obseruat locum a flegmone. Si quis eam por-
tauerit antequam ei passio superueniat, nunquam bu-
bonem habebit, Confert etiam radix eius podagra, dũ
ponitur trita super locum patientis. Et hæc quidem o-
peratur virtute illorum signorum habentium pedes,
vel habentium aspectum super pedes, & succus eius si bi-
batur cum melle, cum mellificato, confert doloribus e-
patis, & omnibus eius passionibus: quoniam Iupiter
tenet epar.

Similiter confert volentibus multum coire. Et est utilis
vt eam deferant secum volentes diligi à mulieribus Facit
enim deferentes lætos & delectabiles.

¶ Septima herba veneris dicitur Pisteriõ, à quibus-
dã Hyeroborã. i. herba columbaria & Verbena. Ra-
dix huius herbæ posita super collũ, sanat scrophulas &
parocidas & bubones colli & staphilion. i. vrinæ distilla-
tionẽ & ysmõ, si ponatur emplastrũ, & est cõparatum
passionibus istius loci. Sanat etiã fungas, i. scissuras &
cõdilomata. i. duricies quæ nascuntur in ano, & emor-
roidas

oidas. Si succus eius cum melle in aqua cocta bibatur,
subtileat ea que sunt in pulmone. Et facit bonum anhe-
litum, nam detinet pulmonem. Valet etiam multum
in affrondissa: i. coitu: quia succus eius auget multum
perma, cum quis vult coire addit ad desiderium eius, & ma-
ior virtus ipsius herbae est, quia si quis eam portauerit,
est multum potens in coitu. Veruntamen non teneat
aliquid aliud nisi ad istam herbam tantum. Si quis
ponat eam in domo vel vinea vel terris, abundanter
habebit redditus. Amplius radix ipsius valet omni-
bus illis qui volunt plantare vineas vel arbores. Et
infantes portantes ipsam erunt bene disciplinati & ama-
tes doctrinam, & erunt laeti & gaudiosi. Confert etiam
posita in purgationibus, & repellit daemones omnes.

¶ Prædictas tamen herbas a vigesimo tertio die lu-
ne usque ad trigesimum incipiēdo collectionem ipsam
leuare a Mercurio per totam horam dierum euellendo
fac mentionem passionis, vt rei scilicet nomina
passionem vel rem propter quam ipsam col-
ligis, & ipsam accipe herbam. Loca ta-
men ipsam super frumentum vel
ordeum, & ea vttere ad o-
pus tuum postea,

Incipit liber secundus.

De virtutibus lapidum quorundam.

VM iam dictum sit de virtutibus herbarum quorundam & de modo agendi. Nunc in presenti capitulo dicendum est de lapidibus quibusdam & eorum effectibus.

Et æqualiter possunt accipi mirabilium opera.

Magnes	Corallus	Lipercol	
Obthalmius	Cristallus	Vrices	
Onix	Crisolitus	Lazuli	
Feripendamus	Elotropia	Smaragdus	
Silonices	Epistrites	Iris	
Topacion	Calcedonius	Balesia	
Medo	Celidonius	Baleriates	
Mephytes	Bagates	Draconices	
Abaston	Bena	Echites	
Adamas	Istmos	Terpistre	
Agathes	Cabices	Iacinctus	
Alectorius	Crisolitus	Orites	
Esmundus	Beratidem	Saphirus	
Amaristus	Nicomai	Sannus	
Berillus	Quiriti	Celonytes	Radianus.

¶ Si vis scire vtrum mulier tua sit casta. Accipe lapidem qui Magnes vocatur, est autem ferruginei coloris & inuenitur in mari Indico: & aliquando in partibus Theutoniae in illa prouincia quae Francia Orientalis vocatur. Suppone ergo lapidem hunc capiti mulieris, & si casta est, ipsa maritum amplexabitur, si autem non, statim cadet a lecto. Ad hoc autem si lapis iste ponatur super carbones in quatuor angulis domus. Dico tritus & super carbones sparsus dormientes fugient aedes & relinquent totum: & tunc possunt fures respicere totum quod volunt.

¶ Si vis fieri inuisibilis. Accipe lapidem qui dicitur Ob-

Ob-

Obtalmius, & inuoluē in folio lauri, & dicitur lapis
Obtelinicus, cuius color non nominatur: nam multo-
rum colorum est hic, & est talis virtutis, quod visus cir-
cunstantium exerceat vel abortat & ideo vocatur pro-
nus latronum. Constantius autem pugno clauso redde-
batur per eum inuisibilis.

¶ Si vis incitare tristitias, timores & fantasias terri-
biles atq; lites. Accipe lapidem qui vocatur Onix, qui
est nigri coloris, & inuenitur melius genus eius reple-
tū albis venis, & venit de India in Arabiam, & si collo
vel digito suspendatur, excitat statim tristitias in homi-
ne & terrores, & etiam lites, & hoc apud modernos
est expertum.

¶ Si vis comburere manus alicuius sine igne adhuc
& fugare areticam, accipe lapidem qui vocatur Feripē-
damus qui est flauī coloris, qui si suspendatur collo ali-
cuius curat areticam, & iterum si lapis iste fortius strin-
gatur, statim adurit manum, & ideo leuiter & suauiter
vult palpari.

¶ Si vis accendere animum alicuius ad gaudia, &
eius ingenium acuerē. Accipe lapidem qui Sylonites
vocatur, & nascitur in gremio testudinis indicæ: & esse
varium dicitur albo rubeo purpureoq; colore. Alij di-
cunt hunc esse viridem, & in Persiæ partibus inueniri.
Et dicūt etiam philosophi antiqui, quod si gustetur, cō-
fert præsentiā quorundam futuroꝝ. Si sub lingua
ponatur præcipuē prima luna, vna hora tantum habet
virtutem. Ideo autem luna existente decima habet hāc
virtutem, in prima hora vel decima. Motus autem or-
dinis quod cum est sub lingua, si cogitetur de aliquo ne-
gocio vtrum debeat fieri an non. Si fieri debet, cordi te-
naciter infigitur, ita quod auelli non potest: si autē non
cor ab ipso resilij. Dixerunt etiam philosophi quod cu-
rat pusillos & debiles.

¶ Si vis vt aqua buliēs statim exeat manu immissa,
accipe lapidem qui Topasion vocatur, à Topasi insula,

vel quia auri similitudinē protendit, & sunt duæ species
Vna est omnino similis auro, & hæc est preciosior. A-
lia species est crocia, magis tēsibilis coloris quā sit au-
rum & hæc est vtilior. Expertū autē est in nostro tēpo-
re, quòd si in aqua buliēte mittatur, deffluere facit, quòd
statim manu immissa extrahitur, & hoc fecit vnus de fra-
tribus nostris Parisijs. Valet etiā contra emothicā & sti-
maticam vel lunaticam passionem.

¶ Si vis excoriare cutem manus tuæ vel alteri⁹, acci-
pe lapidem qui vocatur Medora, à Medorum regione.
Et sunt duæ species, niger, & viridis.

Diciur ab antiquis philosophis & modernis, quòd si la-
pis qui niger est, frangatur, & in aqua calida resolutus
fuerit, & aliquis manus suas in aqua illa lauerit, statim
excoriabuntur.

Et si quis ex ea biberit, peribit statim vomendo omni-
cera remota & auxilio.

Dicunt etiam philosophi, quòd valet contra podagram
& oculorum cæcitatem, & quòd oculos læsos & debiles
fouet.

¶ Si vis vt aliquis non sentiat dolorē, nec crucietur, Ac-
cipe lapidē qui dicitur Mephytes à ciuitate quæ dicitur
Mephis, & hic lapis est talis virtutis, vt dicit Aaron &
Hermes, quòd si teratur & aqua misceatur & detur po-
tari illi qui deberet vri vel aliquos cruciatus pati: tãtam
inducit ille potus insensibilitatem, quòd non sentiat pa-
tiens pœnam neque cruciatum.

Si vis ignem perpetuum inextinguibilem facere. Ac-
cipe lapidem qui Abaston dicitur, & est coloris ferrei, &
quamplurimum in Arabia reperitur.

Si enim lapis ille accendatur nūquam poterit extingui,
eò quòd habet naturam lanuginis quæ pluma Salaman-
dris vocatur cum modico humidi vnctuosi pinguis in-
separabilis est ab ipso, & id fouet ignem accensum
in es.

¶ Si vis deuincere hostes, accipe lapidem qui nuncupa-
tur

tur Adamas, & est coloris fulgētis durissimus ita quod non potest frangi nisi sanguine hirci, & nascitur in Arabia vel Cipro. Et si sinistro lateri alligetur, valet contra hostes & in saniam & in domitas bestias & venenosas & feros homines, & contra iurgias & rixas, & contra venena & in curfus fantasmatum & quidam vocant eum Dyamantem,

¶ Si vis cuncta pericula euitare & cuncta terrena, & habere vires cordis, accipe lapidem qui Agathes dicitur, Et est niger habens venas albas. Est alius eiusdem speciei similitis coloris albo.

Et tertium nascitur incerta insula habens venas nigras. Et id facit vincere pericula, & confert vires cordibus, & facit hominem potentem, placentem, iocundum, & iuuat contra aduersa.

¶ Si vis impetrare aliquid ab aliquo. Accipe lapidem qui Alectorius dicitur, & est lapis gallinaceus vel galli, & est albus vt Cristallus. Et extrahitur de ventriculo galli vel gallinacei, postquam fuerit castratus ultra annum quartum. Et vt quidam dicunt post annum extrahitur de gallo decrepito, & ad quantitatem fabae extat.

Ventrem gratum reddit & constantem.

Et sub lingua acceptum, sitim extinguit.

Et hoc vltimum tempore nostro expertum est, & subtiliter percepi.

¶ Si vis deuincere bestias, & omnia somnia interpretari, & de futuris prophetizare.

Accipe lapidem qui Esmundus dicitur, vel Asmadus, varij coloris est, omne venenum extinguit, & facit vincere aduersarios, & prophetisationem dat.

Et interpretationem omnium somniorum, & ænigmata intelligere facit.

¶ Si vis habere bonum intellectum, sensibilia, & non posse fieri ebrius. Accipe lapidem qui Amatistus dicitur, & est purpurei coloris, & melior nascit In India
& valet

& valet contra ebrietatem, & bonum in scibilibus confert intellectum.

¶ Si vis deuincere hostes, & fugere lites. Accipe lapidem qui vocatur Berillus, & est pallidi coloris, lucis transparentis vt limphæ. Fer tecum & vices omnes lites & hostes fugabis, redditq; inimicum mitem. In moribus efficacem reddit potestatem: sicut dicit Aaron: etiam dat bonum intellectum.

¶ Si vis diuinare de futuris. Accipe lapidem qui vocatur Celonytes, & est purpurei varique coloris. Et inuenitur in capite testudinis. Si quis autem hunc lapidē sub lingua gestauerit, diuinabit & prædicet futura. Veruntamē non habet virtutem, nisi lucens prima cū fuerit accēsa, & crescens monoytes in vltima descendēte. Sic vult. Aaron de virtutibus herbarum & lapidum.

¶ Si vis pacificare tempestates, & flumina pertransire Accipe lapidem qui vocatur Corallus, & est rubeus, aliucq; albus. Et expertum est quod statim restringit sanguinem, & portantis pellit stultitiam, & perhibet sapientiam, & hoc a quibusdam tempore nostro expertū est. Valet contra tempestates & pericula fluuiortum.

¶ Si vis accendere ignem. Accipe Crissallum, & pone sub iuxta circulum solis, id est contra solem, & appone iuxta aliquid combustile, & statim lucente sole calido, eliciet ignem, & si cum melle potatur, lac dabit.

¶ Si vis acquirere sapientiam, & fugere stultitiam. Accipe lapidem qui vocatur Crisolitus, & est lucidæ viriditatis, positus in auro pellit stultitiā, & sapientiam confert.

¶ Si vis vt sol appareat sanguineus. Accipe lapidem qui Elitropia dicitur, & est viridis, similis quasi smaragdo, et est respersus sanguineis guttis. Hanc elitropiam appellant nigromantici proprio nomine gēma Babylonicum. Quod si vngatur succo herbæ eiusdem nominis, & in vas plenum aqua mittatur, facit videri solem sanguineū, sicut si videretur eclipis Cuius causa est,

est, quod totam aquam ebullire facit in nebulam, quæ
inspirando aërem, impedit solem videri, nisi quasi ru-
beum in spisso colore, post modicum recedit illa nebu-
la, rotando quasi per guttas pluuiæ. Oportet autem ad
hoc vt hoc fiat, quod sit quoddam carmen sacrum cū
quibusdam characteribus, & sicut accepti principes sic
diuinando quædam prædicant, propter quod templo-
rum pontifices isto lapide maximè vtebantur in festis
idolorum. Etiam gestatum hoc reddit hominem bone
famæ & incolumen longæ vitæ. Dicitur autem à phi-
losophis antiquis, quod vnctus herba sui nominis, vt
prædiximus, pollet virtute, & inuenitur pluries in Ethi-
opia, Cipro, India.

¶ Si vis refrigerare aquam bulientem quæ stat super
igné. Accipe lapidem qui Epistretes dicitur, qui in a-
qua oppositus oculo solis, rādios solis igneos emittit.
Et dicitur ab antiquis philosophis & à modernis, quod
si ponatur in aqua buliente, statim cessabit ebullitio, &
post modicum refrigescet, & est lapis rutilans & rubi-
cundus.

¶ Si vis effugere illusiones, omnesq; fantasias, & om-
nes causas vincere. Accipe lapidem qui Calcedonius
dicitur, & est pallidus, fuscus, & aliquatulum obscurus.
Si hic proferatur, & cum virtute lapidis qui Sinerip di-
citur, collo suspendatur, valet contra omnes fantasticas
illusiones. Et facit vincere omnes causas contra aduer-
sarios vtriusq; corporis conseruat. Hoc vltimum exper-
tum est moderno tempore.

¶ Si vis esse gratus & placens. Accipe lapidem qui
Celidonius dicitur, & ex eo est niger & rufus: & de ven-
tre hyrundinum extrahitur. Rufus inuoluitus panno li-
neo, vel corio vitulino sub sinistra ascella portatus va-
let contra insaniam & antiquos morbos & languores,
contra litargiricam passionem, & contra epidimiam.
Euax refert quod iste lapis hominem facit facundum,
& gratum & placentem eum reddit, Niger autem valet

B contr

contra feras & iras, & ad finem incepti perducit nego-
cij. Et si inuoluitur in folijs celidoniae, dicitur obfuscare
visum. Et debet extrahi in mense Augusti, & vt frequen-
ter duo in vna hirundine inueniuntur lapides.

¶ Si vis esse victoriosus contra Aduersarios. Accipe la-
pidem qui dicitur Bagates, & est diuersi coloris. Anti-
qui Philosophi dicunt expertum esse in Alcide Princi-
pe, qui quandiu eum portauerit, semper habuit victo-
riam: & est lapis diuersi coloris sicut pellis capreolae.

¶ Si vis praescire futurum aliquod. Accipe lapidem qui
vocatur Bena, qui est sicut dens a bestia, & pone sub
lingua tua: & sicut Aaron & antiqui Philosophi dicunt,
quandiu sic tenueris, semper diuinando praedices futu-
ra nec aliquo modo errabis diuinando. ¶ Si vis vt fiat
vestis incombustibilis. Accipe lapidem qui Histmos
appellatur, qui vt dicit Isidorus, similis est croco: & in
partibus Hispaniae inuenitur. Iste lapis est propter ven-
tositatem in ipso rare factam, iuxta gades Herculis, &
si de eo fiat vestis, nullo modo potest vri, sed de igne ni-
tet. Et huius speciei dicunt quidam Carbunculum albu.

¶ Si vis gratiam habere & honorem. Accipe lapidem
qui Trabices vocatur, & est similis Crystallo. De hoc
referunt antiqui philosophi, vt Euax & Aaron, quod
eloquentiam, gratiam praestat, & honorem, & cum hoc
dicitur quod curat omnem hydropisim.

¶ Si vis fugare fantasmata & stultitiam. Accipe lapi-
dem qui vocatur Chrysolitus, & est idem in virtute cu
artenico, vt dicit Aarō, & Euax in libro de naturis her-
barum & lapidum. In auro positus et gestatus fugat
stultitiam, et phantasmata expellit. Sapientiam confer-
re perhibetur. Et valet contra timorem.

¶ Si vis iudicare opiniones et cogitationes aliorum.
Accipe lapidem qui vocatur Geratides. Et est nigri co-
loris: et teneatur in ore. Facit etiam gestantem hilarem
et gratiosum apud omnes.

¶ Si vis habere victoriam et amicitiam. Accipe lapi-
dem

dem qui vocatur Nichomai, & est idem quod alabastrum, & est de genere Marmorum, & est albus nitens. Et de hoc fiunt vnguenta ad sepulchra mortuorum.

Si vis vt homo dormiendo tibi dicat quæ fecit. Accipe lapidem qui vocatur Quirim, inuenitur lapis iste in nido vppupæ, & est lapis proditorum.

Si volueris aliquid ab aliquo impetrare. Accipe tecum lapidem qui vocatur Radianus, & est niger translucens, qui cum caput gallorum datur comedere formicis, inuenitur post tempora multa in capite galli, & est idem quod lapis Tonatides.

Si vis facere quod neq; canes neque venatores possint nocere alicui animali quod venatur, pone coram ipsis lapidem qui vocatur Iuperius, & statim id ad lapidem curret. Hic lapis inuenitur in Libia, & omnes bestię currunt ad ipsum tanquam ad suum defenforem. Prohibet enim ne canes vel venatores eis noceant.

Si vis comburere manus alicuius sine igne. Accipe lapidem qui vocatur Vnces, quem prius diximus principem apij, quod est ignis, & est vt ignis. Hunc lapidem si quis stringit fortiter, statim adurit manum, velut si comburatur igne materiali, quod est mirabile.

Si vis curare melancoliam vel quartanã in aliquo. Accipe lapidẽ qui dicitur lapis Lazuli. Similatur enim colori cœlesti, & sunt intus corpuscula aurea, & est certum & expertũ, quod curat melancoliam & quartanã.

Si vis acuerè alicuius ingeniũ, vel opes augere suas & etiam futura prædicere. Accipe lapidem qui Smaragdus dicitur, & est mundissimus, translucens & planus, sed flauus est melior. Et aufertur de nidis grifonum, & confortat & conseruat. Et gestatus facit hominem benè intelligere, & memoriam bonam confert. Auget opes deferentis. Et si quis sub lingua eum tenuerit, statim prophetizabit.

Si vis facere Irim apparere. Accipe lapidẽ qui vocatur Iris, & est albus ad modum Crystalli quadratus seu

cornua habens. Si iste lapis ponatur in radio solis, statim reflectendo facit apparere iram pariete vel muro.

¶ Si vis facere lapidem vnum qui nunquam calefiat. Accipe lapidem qui dicitur Gallasia, et est habens grandinis figuram et colorem, et duriciem habet adamantis. Si lapis iste in igne ponitur fortissimo, nunquam calefiat, et est causa quia habet poros ita cōstrictos, quod calor ingredi non potest corpus lapidis. Dicit etiā Aaron et Euax, quod lapis gestatus mitigat iram, luxuriā, et cæteras calidas passiones.

¶ Si vis scire vtrum vxor iacet cum aliquo alio marito. Accipe Galerites lapidē, sic appellatum, qui est idē cum Catabre, et inuenitur in Libia et Britannia, et est duplicis coloris scilicet nigri et crocei, & inuenitur glaucus tendens ad palliditatem. Curat ydropisim, et fluentes ventres confirmat. Et dicit Auicenna, quod si iste lapis teratur et lauetur siue lauandus detur alicui mulieri, si virgo non sit, statim vrinabit: si virgo, non.

¶ Si vis hostes ac inimicos deuincere. Accipe lapidē qui dicitur Draconites, à capite draconis. Et si de viuo lapis extrahatur, valet contra omnia venena. Et ferens cum in sinistro brachio, omnes hostes deuincet.

¶ Si vis amorem generare inter aliquos duos. Accipe lapidem qui Echites dicitur, et à quibusdam dicitur Aquileus, quia aquilæ in nidis suis hos collocant: purpurei coloris est. Et inuenitur iuxta littora oceani, & aliquando in Persia, & in se semper continet alium lapidem qui in ipso sonat: quādo mouetur. Fertur ab antiquis philosophis, quod hic lapis sinistro brachio suspensus, conciliat amorem inter virum & vxorem. Cōfert prægnantibus, abortum impedit, periculum perterritionis mitigat, & caducis dicitur valere. Et sicut dicunt Chaldæi, si in cibo sit venenū, & lapis prædictus ponatur in eo, prohibet ne possit deglutiri cibus ille. Et si subtrahatur, statim deglutitur hoc vltimum à quodam fratrum nostrorum sensibilibiter exanimari vidi.

¶ Si vis

¶ Si vis reddere hominē tuum . Accipe lapidem qui Tepristites nuncupatur. In mari generatur rutilans est & rubicundus. Et dicitur in lib. Alchorath, quòd si ante cor gestatur, hominem reddit tutum, & omnes compefcit seditiones. Dicitur etiā compefcere locustas, volucres, nebulas, grandines, ac potestaté à fructibus terræ. Et est expertum à modernis philosophis, & à quibusdam fratrum nostrorum, quòd oppositus radio solis, radios igneos emittit. Itē quòd si lapis iste in aquā bulientem ponatur, statim cessabit bulitio, & post modicum refrigescet.

¶ Si vis vt peregrini pergant tuti . Accipe lapidē qui Iacinctus vocatur, multorum est colorum. Viridis autem est melior, & habet venas rubeas, & vult in argento collocari, & in lecturis quibusdam dicitur, quòd eius sunt duo genera, aquaticus & saphyrinus. Aquaticus flauus est albescens. Saphyrinus autem flauus perlucēs valdē, nihil habens aquositatis, & hic est melior, & de hoc scribitur in lecturis philosophorum, quòd digito vel collo gestatus, reddit peregrinos tutos & gratos hospitibus. Et somnum prouocat propter suam frigiditatem, & hoc propriē habet Saphyrinus.

¶ Si vis seruari à diuersis casibus & pestiferis moribus Accipe lapidē qui Orithes vocatur, cuius tres sunt species, vna nigra, alia viridis, tertia cuius altera pars est aspera, altera plana, & color eius quasi ferrilamina est, sed viridis, habet aculas albas. Hic lapis gestatus pręseruat à diuersis casibus & periculis mortis.

¶ Si vis conciliari pacem, Accipe lapidem qui vocatur Saphyrus, qui venit ab oriente in Indiam, & flauus est melior qui non est tam lucidus, pacem creat & concordiam, purum & deuotum ad Deum animum efficit, animum confirmat in bonis, & hominem refrigescere facit interiore ardore.

¶ Si vis curare virginem . Accipe lapidē qui Saunus vocatur, à Sauna insula, mentem deferētis consolidat.

Alligatus manu parturiētis, impedit partum, & ipsum
continet in ventre. Idcirco prohibetur in re tali, ne la-
pis iste mulierem tangat.

In libro Mineralium in Aaron & Euax, multa simi-
lia & alia inuenies.

Modus autem agendi in his in hoc consistit, vt pro
effectu bono deferens sit mundus ab omni corporis
pollutione.

Explicit.

Videtur dicere Isidorus Lycaniam habere in capite
lapidē nobilissimæ virtutis, & est albi coloris, quæ
tritum dederit bibere stranguriosis perfectè soluit vri-
nam & breuiter sanat. Item soluit quartanam, item tol-
lit albuginem oculorum, item si mulier prægnans eum
portauerit super se, non amittet foetum, item valet ptifi-
cis caro ipsarum cocta & comesta. Item puluis

ipsarum bestiarum cum corticibus confert

ficibus, & cum aliquibus granis pi-

peris scilicet ficibus & condi-

lomatibus quæ nascuntur

in ano, similiter ipsæ

crudæ cum cortici-

bus pistatæ rum-

punt aposte-

mata ma-

tura.

Liber

Liber Tertius Alberti Ma-

gni, de virtutibus Animalium quorundam.

Um superius dictum sit de quibusdā effecti-
bus satis virtute lapidum quorundā, & de
eorū mirabili efficacia siue operatione. Nūc
dicendū est in isto Capitulo, de quibusdam
effectibus acusatīs, à quibusdā animalibus.

Aquila	Experiolus	Pellicanus
Casso	Leo	Coruus
Bucco	Foca	Miluus
Hircus	Anguilla	Turtur
Camelus	Mustela	Talpa
Lepus	Vppupa	Merula.

Aquila auis satis nota est, à Chaldæis vorax dicitur,
& à Græcis Rimbicus. Refert Aaron & Euax quod
mirabilem habet naturam siue virtutem: quia si eius
cerebrū puluerisetur, & cū succo cicutæ misceatur, ex
hoc comedentes statim se capiēt per capillos, nec se di-
mittēt donec acceptū portauerit. Huius autē effectus ra-
tio est, quia cerebrū illud calidissimum est, ita quod ge-
nerat virtutem fantasticā obturādo meatus per fumū.

Casso est animal satis notum, à Chaldæis vocatur
Rapa, à Græcis verò Orgalo dicitur. De hoc dicit Aa-
ron quod si pedes eius ab aliquo ferantur, nunquā ve-
xabitur, sed semper progredi appetet. Item gestans pe-
des eius semper vincet, & ab inimicis suis timebitur.
Dixitq; quod dexter eius oculus in corio lupi inuolu-
tus, reddit hominem placentē, gratiosum & benignū et
si ex prædictis rebus fiat cibus vel puluis in cibo alieni
datus, multum diligetur ab eo. Hoc autem vltimū tem-
pore nostro expertum est. Et si prædicta confectio po-
natur in fimo sicut vermes venenosi, de quibus si ali-
quis comederit, statim dormiet, & non poterit excitari,
conec suffumigatur aristologia & mastice.

¶ Bubo est avis satis nota, quæ à Chaldæis magis dicitur & à Græcis Hysopus. Huius avis mirabiles sunt virtutes. Si enim cor eius cum dextro pede eius super dormientem ponatur, statim tibi dicet quicquid ab eo interrogaueris, & hoc à nostris fratribus expertum est moderno tempore. Et si hoc iterum sibi ponat quis sub ascella nullus canis ei latrabit, sed obmutescet. Et si coniunctio prædictorum cum ala sua suspendatur ad arborem, aues congregabuntur ad arborem illam.

Hyrcus est bestia satis nota, à Chaldæis Erbichi, à Græcis Massai appellatur. Si sanguis eius accipiatur tepidus cum aceto & sanationis succo, & similis cum vitro buliat, reddit vitrum molle ad modum pastæ, poteritque proijci contra murum vel parietem, nec frangetur. Et si prædictum compositum in vase ponatur, & de hoc ungetur facies, res mirabiles & horribiles apparebunt, & videbitur ei quod debeat mori. Et si prædictum in igne ponatur, & ibi sit aliquis caducus, appposito lapide Magnete statim cadit ad terram sicut mortuus, & si ei detur aqua anguillarum ad potandum, statim curabitur.

Camelus est animal satis notum, à Chaldæis enim Ciboi, à Græcis Iphim vocatur. Si eius sanguis super caput ponatur in pelle stellionis stellis lucentibus, videbitur quod ille sit gygas, & quod eius caput sit in cælo. Et hoc dicitur in libro Alchorath ab Hermete. Et similiter si ex hoc aliquis comederit statim exhibet de sensu. Et si lucerna eius sanguine uncta, accendatur: videbitur quod omnes homines circumstantes habent caput cameli, dum tamen non sit lumen extrinsecum alterius candelæ.

Lepus est animal satis notum, à Chaldæis Veterellum, à Græcis verò Onolosam nuncupatur. Huius virtus mirabilis refertur. Dixit enim Euax & Aarō quod pedes eius iuncti cum lapide, alias capite merulæ movent hominem ad audaciam, ita quod non timet mortem. Est si sinistro brachio alligetur, perget quod voluerit.

rit, & tutus redibit absque periculo. Et si cani detur da comedendum cum corde. Mustelæ, de cætero non voriferabit, etiam si interficeretur.

¶ Experiolus est animal satis notum. Vnguis eius si conburatur & cōsolidetur, & detur in cibo alicui equo, non comedet per triduum, & si prædictum ponatur cū aliquantulo terebentini erit lucidū: & secundo fiet quasi nubes & sanguis, si proijciatur in aquam aliquantulum, fiet tonitruum horribile.

¶ Leo est animal satis notum, á Chaldæis Balamus vocatur, á Græcis Beruth. Si ex eius pelle fiant corrigiæ, præcinctus ex illis, nō timebit hostes. Et si de eius carnib⁹ quis comederit, et de eius aqua biberit, per tres dies curabitur á febre quartana: & si de eius oculis sub ascella ponatur vel portetur, omnes bestię inclinato capite versus ima terga fugam dabunt.

¶ Foca est piscis satis notus, á Chaldæis Daulabur, á Græcis labor dicitur, hic piscis diuersæ est naturæ. Si enim lingua eius accipiatur, & cum aliquantulo de corde eius in aqua ponatur, pro certo congregabuntur ibi pisces, & si sub ascella portaueris, nullus in iudicio contra te victoriam habere poterit. Iudicem benignum & suauem habebis.

¶ Anguilla est piscis satis notus, huius autem prout vult Euax & Aaron, mirabiles sunt virtutes. Si enim moriatur defectu aquæ corde integro remanente, & accipiatur acetum forte, & misceatur sanguini vulturis, & ponatur sub fimo in aliquo loco, omnes quotquot fuerint, recuperabunt vitam sicut prius habuerint. Et si vermis eius anguillæ extrahatur, & in prædicta confectioe ponatur per mensem vnum, vermis mutabitur in anguillam nigerrimam, de qua si quis comederit, morietur.

¶ Mustela est animal satis notum. Si cor huius animalis comedatur adhuc eo palpitante facit scire futura, & si de corde cū oculis et lingua canis aliquis comedat

statim amittet vocem.

¶ Vppupa est avis satis nota, à Chaldæis Boridicta, à Græcis Ison. Oculi eius gestati faciunt hominē grossum, Et si oculi eius ferantur coram pectore, omnes eius inimici pacificabuntur, & si caput eius in bursa tua habueris, non poteris decipi ab aliquo mercatore. Hoc expertum est à fratribus nostris hodie.

Pellicanus est avis satis nota à Chaldæis Voltri dicitur à Græcis Iphylari. Huius virtus mirabilis est. Si eius pulli interficiantur dum tamen eorū cor non frangatur, & de eius sanguine si accipiatur, & tepidus in ore pullorum ponatur, statim sumūt vitam sicut prius. Si suspendatur ad collum alicuius avis, semper volabit donec cadat mortua, & dexter eius pes sub calido post tres menses ex humore & calore quem avis habet, generabitur viua, & mouebit se. Et hoc testatur Hermes in libro Alchorath, & Plinius.

Coruus est avis satis nota, & est eius virtus mirabilis vt recitant Euax & Aaron. Si enim eius oua coquantur, & iterum in nido ponantur, statim coruus procedit ad mare rubrum, in quadam insula vbi est Aldoricus vel Aldorius sepultus, & adfert lapidē quo tangit oua sua, & statim sunt cruda sicut prius erant. Mirabile est oua cocta suscitare. Si autem lapis iste supponatur in annulo, supponēdo sibi folium lauri, & tangatur vinctus catenis: vel ianua clausa, statim soluetur vinctus, et aperietur ianua. Et si lapis iste ponatur in ore, dat intellectum omnium auium. Vnus autem lapis est Indicus, quia in Indsa reperitur secundum sapientes quosdam, & aliquando in mari rubro. Varij coloris est, & facit omnes iras obliuisci, sicut supra diximus in eodē lapide.

Miluus est avis satis nota, à Chaldæis Byficus, à Græcis Melos dicitur. Si caput eius recipiatur & feratur ante pectus, dat amorem & gratiam omnium hominum & mulierum. Si suspēdatur ad collum gallinæ, nunquā cessabit decurrere donec deponatur illud. Et si ex eius sanguine

sanguine inungatur crista galli, de cætero non cantabit. In genibus eius inuenitur quidam lapis, si inspiciatur subtiliter: qui si ponatur in cibo duorum inimicorū fient amici, & erit eis optima pax.

Turtur est auis satis nota, à Chaldæis dicitur Mulō à Græcis Pilax. Si cor huius auis feratur in corio lupi, nunquam de cætero habebit ferens appetitum luxuriandi. Et si cor eius comburatur, & supra oua alicuius auis ponatur, nunquam de cætero poterit ex eis generari foetus. Et si pedes eius suspendantur ad arborem, de cætero non fructificabit. Et si eius sanguine cū aqua talpæ decoctæ vngatur locus pilosus & equus, cadent nigri capilli.

Talpa est animal satis notum. Huius animalis virtus mirabilis est, vt refertur à philosophis. Si eius pes inuoluatur in folio lauri, & ponatur in ore equi, ipse fugiet præ timore. Et si in nido alicuius auis ponatur, nunquam ex ouis illis exhibit foetus. Et si talpas fugare uoueris, pone eum in olla & sulphur uiuum accensum, et ibi conuenient omnes aliæ talpæ. Et aqua decoctionis ipsius dealbat equum nigrum.

Merula est auis satis nota, & est eius virtus mirabilis quia si pennæ alæ dextræ eius suspendantur in medio domus cum folio rubeo, quod nunquam fuerit in usu, nemo poterit dormire in illa domo donec deponatur. Et si cor eius ponatur sub capite dormientis, & ab eo queratur, omnia dicet quæ fecerit alta voce. Et iterū si in aqua putei ponatur cum sanguine vppupæ, & commisceatur, postea vngantur inde tempora alicuius, statim confirmatur vsque ad mortem.

Modus autē agendi omnium prædictorum, vt effectus bonus sit & utilis, qui fiat sub Planeta beniuolo, vt Ioue & Venere. Et in malo effectu sub planeta maliuolo, vt Saturno & Marte, & hoc est diebus eorum & horis suis. Si quis autem hæc rectè fecerit, proculdubio veritatem, & maximam efficaciam inueniet in prædictis, sicut

sicut sæpius vna cum nostris fratribus temporibus nostris sum expertus, & vidi. Consideret igitur hic, qui præ iectorum copiam inuenerit, possidere dominium vel efficaciam & virtutem, vtrum se habeant in effectu bono seu sui contrario, quod bona sub beniuolo plane ta experiantur, & mala sub maliuolo, & inueniet quod dictum est. Nam si in suis contrarijs fierent, vt bonus effectus in signo maliuolo, vel econtra, impediretur virtus eius & effectus, propter suum contrarium, & sic bona & vera vilipenderentur. Videmus enim quam plurimos falli in certis ac veris, qui si signorum vel temporum qualitates agnoscerent & custodirent, in supradictis voluntatem consequerentur & effectum.

Videtur dicere Isidorus, quod cinis ranæ magnæ super se portatus á zona, valdè retinet fluxum menstruorum, & in probatione si ligetur ad collum gallinæ, non exhibit sanguis ex ea, vel ex alio animali. Item distemperatus cum aqua, & ex eo vngatur caput vel locus alius non amplius nascentur inde pili.

Si quis cor canis in sinistra parte portauerit, omnes canes obmutescunt, nec eum allatrabunt.

Si quis oculum dextrum lupi ligauerit in manica dextra, homines neque canes ei nocere possunt.

Expliciunt secreta aliqua Alberti Magni de Colonia super naturis, virtutibus, & efficacia herbarum, lapidum & animalium quorundam.

ET vt omnia quæ superius dicta sunt, & etiam inferiorius dicentur, qui astrorum peritiam non habent, ad effectum sui desiderij facilius possent accommodare. Primò notabis quòd hora sumitur dupliciter, videlicet æqualis & inæqualis. Hora æqualis, est hora horologii, quæ semper æqualis existit. Inæqualis autem consideratur secundum quòd dies maiorantur, nam semper Astrologi considerant tempus quo sol stat super horizonta suum, & illud vocant diem vel arcum diurnum & vice versa noctem. Id autem tempus quod diem appellat

appellant, in partes diuidunt duodecim æquales, quæ sunt horæ eiusmodi diei, & quicquid de die dicitur, de nocte opposito modo intelligas. Et vt clarius percipias, ponamus quòd sol emergat horizontem hora octaua horologij: habemus vsque ad occasum. xvij. horas horologij, quas multiplicemus per sexaginta, prout. lx. sunt minuta cuiusque horæ horologij, & habebimus noningenta sexaginta minuta: quæ diuidamus per. xij. prout. xij. sunt horæ diei, applicando cuilibet horæ suam portionem, & habebimus. lxxx. minuta horæ, quælibet ergo hora talis diei, habebit. lxxx. minuta, quæ capient horam vnam & vnum tertium horæ horologij. Et toto illo tempore cõsiderabitur dominium planetæ illius horæ, quemadmodum infra scripta tabula demonstrabit. Quælibet autem hora suæ noctis non habebit nisi. xl. minuta. Quod sic de reliquis suo modo intelligas, secundum videlicet solis ortum super terrã, quia non ea hora quæ media est inter noctem & diẽ, dies dicitur. Sed dies propriè intelligitur, cum sol videri potest. Cum ergo voles cuiusque planetarum dominium considerare: nam vnaquaque hora quilibet. Planeta suum habet dominium, horas ipsas supra scripto modo considerabis, & sic poteris ad finem propositi peruenire. Consideratur etiam diei initium à prima hora præcedentis diei post meridiem: sic diuidatur dies dominicus in duas partes æquales: & sit duodecim horarum, diuide in duas, erit ergo. xvij. dimidium diei, & prima hora sequens erit initium diei lunæ.

DE astris & planetis rerum scias, quòd dies domini
Dcus habet astrum suum sub Sole.

Dies Lunæ habet astrum suum sub Luna.

Dies Martis habet astrum suum sub Marte.

Dies Mercurij habet astrum suum sub Mercurio.

Dies Iouis habet astrum suum sub Ioue.

Dies Veneris habet astrum suum sub Venere.

Dies Sabbati habet astrum suum sub Saturno.

Notan

NOtandum quòd omnis actus verus fieri debet sub suo planeta . Et melius est , si in proprio die illius . Planetæ , & in ipsius hora propria fiat : vt verbi gratia .
Sub Saturno vita , ædificium , doctrina , mutatio .
Sub Ioue honor , optatum , diuitiæ , indumentum .
Sub Marte bellum , carcer , matrimonium , inimicus .
Sub Sole spes , lucrum , fortuna , hæres .
Sub Venere amicus , vel societas , via , amica , peregrin^o .
Sub Mercurio ergo , amissio , debitum , timor .
Sub Luna palatium , somnium , mercatum , furtum .

¶ De horis dierum & noctium .

Et primo de horis diei Dominicæ , hora eius prima Sol , secūda Venus , tertia Mercurius , quarta Luna , quinta Saturnus , sexta Iupiter , septima Mars , octaua Sol , nona Venus , decima Mercurius , vndecima Luna , duodecima Saturnus .

Noctis verò prima eius hora Iupiter , secūda Mars , tertia Sol , quarta Venus , quinta Mercurius , sexta Luna , septima Saturnus , octaua Iupiter , nona Mars , decima Sol , vndecima Venus , duodecima Mercurius .

Diei Lunæ prima eius hora Luna , secunda Saturnus , tertia Iupiter , quarta Mars , quinta Sol , sexta Venus , septima Mercurius , octaua Luna , nona Saturnus , decima Iupiter , vndecima Mars , duodecima Sol .

Noctis verò prima eius hora Venus .ij. Mercurius .ij. Luna .iiij. Saturnus .v. Iupiter .vj. Mars .vij. Sol .viii. Venus .ix. Mercurius .x. Luna .xi. Saturnus .xij. Iupiter .

Diei Martis prima eius hora Mars .ij. Sol .iiij. Venus .iiij. Mercurius .v. Luna .vj. Saturnus .vij. Iupiter .viiij. Mars .ix. Sol .x. Venus .xi. Mercurius .xij. Luna .

Noctis verò diei Martis , prima eius hora Saturnus , secunda Iupiter , tertia Mars , quarta Sol , quinta Venus , sexta Mercurius , septima Luna , octaua Saturnus , nona Iupiter , decima Mars , vndecima Sol . xij. Venus .

Diei Mercurij prima eius hora Mercurius .ij. Luna .iiij. Saturnus .iiij. Iupiter .v. Mars .vi. Sol .vii. Venus .viiij.

Mercurio

Mercurius. ix. Luna. x. Saturnus. xi. Iupiter. xij. Mars.

Noctis verò Mercurij prima eius hora Sol. ij. Venus. iij. Mercurius. iij. Luna. v. Saturnus. vj. Iupiter. vij. Mars. viij. Sol. ix. Venus. x. Mercurius. xi. Luna. xij. Saturnus.

Diei Iouis prima eius hora Iupiter. ij. Mars. iij. Sol. iij. Venus. v. Mercurius. vi. Luna. vij. Saturnus. viij. Iupiter. ix. Mars. x. Sol. xi. Venus. xij. Mercurius.

Noctis verò Iouis prima eius hora Luna, secunda Saturnus. iij. Iupiter. iij. Mars. v. Sol. vi. Venus. vij. Mercurius. viij. Luna. ix. Saturnus. x. Iupiter. xi. Mars. xij. Sol.

Diei Veneris prima eius hora Venus. ij. Mercurius. iij. Luna. iij. Saturnus. v. Iupiter. vi. Mars. vij. Sol. viij. Venus. ix. Mercurius. x. Luna. xi. Saturnus. xij. Iupiter.

Noctis verò Veneris prima eius hora Mars. ij. Sol. iij. Venus. iij. Mercurius. v. Luna. vi. Saturnus. vij. Iupiter. viij. Mars. ix. Sol. x. Venus. xi. Mercurius. xij. Luna.

Diei Sabbati prima eius hora Saturnus. ij. Iupiter. iij. Mars. iij. Sol. v. Venus. vi. Mercurius. vij. Luna. viij. Saturnus. ix. Iupiter. x. Mars. xi. Sol. xij. Venus.

Noctis vero Sabbati prima eius hora Mercurius, secunda Luna, tertia Saturnus, quarta Iupiter, quinta Mars, sexta Sol, septima Venus, octava Mercurius, nona Luna, decima Saturnus, undecima Iupiter, duodecima Mars.

Et nota quod Iupiter & Venus boni sunt, Saturnus & Mars mali, Sol vero & Luna mediocres, Mercurius autem cum bonis bonus, & malis malus.

Eiusdem

Eiusdem Alberti magni Li- ber, de mirabilibus Mundi.

Rostquam sciuius quod opus sapientis est facere cessare mirabilia rerum, quę ap-
parent in conspectu hominum, quamuis
varia, quamuis diuersa, & plurimum ad-
miranda, non cessauimus inquirere scri-
pta auctorum donec sufficienter appare-
ret magna pars operum mirabilium. Tandem autem
occurrit nobis res vltimę mirabilitatis & extraneita-
tis, apparentis tamen insensibilis omnium hominum
fere & vulgarium. Et est ligatio hominum virtutũ ipso-
rum, per incarnationes, per caracteres, per beneficia &
sermone, & multa valde vtilia, quę penitus videntur
impossibilia, nec habentia causam sufficientem, & cum
diu sollicitauerint animum super hoc, inuenimus sermo-
nem probabilem Auicennę, sexto naturalium, quod
dum hominum animis inesset quędam virtus immu-
tandi res, & quod res alię essent obedientes ei, quando
ipsa fertur in magnum amoris excessum, aut odij, aut
alicuius talium. Cum igitur anima alicuius fertur in
grandem accessum alicuius passionis, inuenitur expe-
rimento manifesto, quod ipsa ligat res & alterat ad idē
quod desiderat, & diu non credidi illud. Sed postquam
legi libros nigromanticos, & libros imaginum, & ma-
gicos, inueni, quod effectio animę hominis, est radix
maxima omnium harum rerum, seu propter grandem
affectionem alteret suum corpus, & alia quę intendit,
siue propter dignitatem eius obedient, & res alię vilio-
res, seu cum tali affectione exterminata concurrat hora
conueniens, aut ordo cęlestis, aut alia virtus, quę quā-
uis faciat illud, reputauimus tamen animam facere. Iā
publicum & verificatum est, quod legationes hominũ,
incantationes, & promotiones ad iram, odium, amicitiam,

liam, detrimentum, & gaudium sunt consequentes, ad
grandes affectiones, & tu vides vulgus, quod secundū
naturam fertur super res, quod timet hæc omnia, & ap-
petit benedictiones maximè electarum & dignarum
personarum, & abhorret maledictiones & blasphemias
vetularum, tanquam in eis sit virtus aut saltem cū eis
aliqua mali virtus annexa.

Qui ergo vult scire huius rei secretum, vt operetur
illud & dissoluat, sciat quod ligare potest omnis omniā
quæ venit in grandem excessum & vltimarum illius in
tantum, vt superet eos quos ligat, & debet facere hoc
in illa hora in qua inuadit eam ille excessus, & cum il-
lis rebus quas sibi dictat tunc anima. Ipsa enim anima,
cum sic est auidā rei quam vult operari, arripit ex se su-
per horam maiorē, & meliorem quæ est super res ma-
gis conuenientes. Ad illud ligari autem possunt quicū-
que minus sunt inuicem feruidi in amore quā fit inui-
cem ligans eos in odio, tunc enim animā ligantis non
potest superuincere animum illorum, cum fortius tra-
hant in contrarium quā ipsa. Soluunt ergo omnia hæc
illi qui sunt fortiores in contrario quā fuerit ligans eos,
& hoc in illa hora in qua inuadit ipsum appetitus ex-
tranæus, vt cū illis rebus quas tunc dictat animus, quia
semper maior excessus animorū ligat & prohibet aliū
minorem aut soluit. Scimus ergo ex hoc quod quidam
ligari nō possunt, cum sint magis feruidi inuicem, quā
aliquis contra eos. Quidam autem solui non possunt
cum sit eis ligantis maximus excessus. Quidam autem
ligantur & soluuntur, quia inueniuntur quidam maxi-
mi excessus in ligando, quidam verò maximi in dissol-
uendo, & vniuersaliter ille ligat qui auidius ardet. Et il-
le soluit qui fortius capitur, siue intendit se in illud. Fa-
ciunt ergo cum his quæ sibi dictat animus, & tunc illa
hora & ad illos: & tu nota illud ad omnia maleficia dis-
soluenda, simili facienda. Nullus autem est aptus in hoc
nisi quem instigat ad hoc faciendum inclinatio natura

C ralis,

lis, aut aliquid vicens in eo. Vnde sunt magis apti ad hoc quam alij, & cum certificatum fuit nobis hoc. Scimus et hoc sententiam caracterum. 5. et sermonum efficaciam ad omnem rem quam vult homo, et sunt secundum duos modos. Vno scilicet iam dicto scilicet secundum affectionem animi operantis ipsius horae in qua fiunt et ipsius virtutis coelestis quae tunc est. De necessitate habent efficaciam ad similitudinem animi, et mouent ad illud quod animus desiderat. Suum ergo caracter. 5. sermones et omnia iuuantia opus animae. Ipsa sunt quae animus in illa hora qua fortius illa appetit dicta fieri, quicquid igitur dicitur animus fortissime amantis, in illa hora de loquelis, de caracteribus. 5. est habens efficaciam ad illud. Similiter quicquid instigat animus ferociter audientis in illa hora, siue cum consilio & deliberatione, est habens efficaciam destructionis et discordiae: et acquirit illud ab anima facientis ceu ab hora, seu a signo coelesti illius horae: quia penitus omnis hora in qua tractatur alicui malum est illi mala et nociua et quod in ea fit contra ipsum offendit eum et econtra in bonis. Et tu nota istud, pro grandi secreto omnium quae voles agere, & pro te & pro alijs. Omnia enim super quae arripit animus inebriatus destitutio rei sunt acquirenda ad illud secundum desideria animae operantis, & secundum hoc est artificium caracterum. 5. sermonum virtuosorum mirabiliu: & iste modus in quo inuenta est efficacia ipsorum omnium. Mens enim affectat grandi desiderio sicut arripitur super multiplices sermones, colores, & gestus, sic & super caracteres & figuras diuisas. Vnde nec ad idem inueniuntur similes omnes caracteres secundum diuersam affectionem facientium eas. Et ideo parum aut nihil, nisi auctori earum, aut ei qui iam incipit inebriari in illo, ac si esset actor illorum profant, aut saltem nisi scribatur super eis intentio operatoris ipsorum. Secundus vero modus caracterum.

5. est

¶ est intendens secundum viam naturalem & probabilem, & habet quandam similitudinem cum eo, & quod quærit operans. Vt si velit amorem facit figuras amplectentes se inuicem immixtas, inuicem aspicientes, se humiliantes, se inuicem applicatas, sicut anima desiderat res applicari, & uniri per amorem. Et si desiderat odium per eas, facit ipsas auertentes se inuicem dispares, dissolutas, in contrarium trahentes, quia semper ipsæ correspondent intentioni operantis eas, cuius sunt effigies & vestigia animæ, & sic anima, quæ est magis desiderans rem, ipsa facit eas magis efficaces, & magis habentes similitudinem eius quod quærit. Nam scientia est factio characteris.

¶ Sunt enim. v. malè dearticulatæ. v. verò sunt characteres bene complexe & dearticulate. Vnde virtuosiores sunt & magis scientiales atque rationales sunt. v. characteres. Similiter est operatio in omnibus quæ desiderat anima forti desiderio. Omnia enim quæ tunc agit, illud intendens mouent, & efficaciam habent ad id quod anima desiderat. Et secundum hoc verificantur experimenta multa auctorum, quæ cum audiuntur, reputantur incredibilia omnino. Cum tamen scientia sit certissima, quod nulli philosophorum, quorum intentio erat indifferenter propria laus, & bona fama, fuit voluntas scribendi etiam tantæ familiaritatis, quantæ esset illud quod inuenitur in libris suis, si veritatem non haberet, quod dicunt potius vituperationem viderentur intendere, quam bonam famam. Et manifestè videmus, quod nullus etiam ignorans, scribit libenter rem manifeste familiaritatis. Et cum ipsi essent philosophi & grandis inuestigationis, & nulla necessitas cogeret eos, quomodo scripta possunt esse ita manifeste familiaria, vt multis videtur, in quorum animam non potest cadere, in his talibus aliquid virtutis non potest existere, quia

non potentes videre causam, negat sensibilem effectum, cum esset materia ad finiendum scilicet quia videntes effectum, esset inquirenda causa. Et hoc est quod meditati in diuersis tractatulis. v. caracterum & sermonum. Particulares autem characteres. v. sermones ad vnumquodque finiendum aut destruendum ex libris diuersis aggregabo inferius. Tu vero ex his habes viam totam hanc excogitationem.

Postquam philosophis certificatum est, quod vniuersae species rerum mouent & inclinatur ad seipsas, quoniam postquam in eis virtus actiua rationabilis est quam agant & mouent, tam ad seipsas quam diuersas, ut ignis mouet ad ignem, & aqua ad aquam. Etiam dixit Auicenna, quod dum aliquid stat in sale diu, fit sal, & si quid stat in loco fetido, fit fetidum, & si quid stat cum audace, fit audax, & si cum timido, timidus. Et si quoddam animal stat cum hominibus, fit humanum & domesticum. Et generaliter verificatum est eis rationibus & experimentis varijs, quod omnis natura mouet ad suam speciem, & fit eorum verificatio nota in qualitatibus primis, & similiter in secundis, & fit idem in tertijs. Et in omnibus dispositionibus nihil est quod non moueat ad seipsum secundum totum posse suum. Et hoc fuit radix & principium secundum operum secretorum: & tu non auertas oculos tuae mentis.

Postquam fuit insitum mentibus philosophorum istud, & ipsi inuenerunt dispositiones entium naturalium quia certe sciuerunt quod quibusdam est insita grandis frigiditas, quibusdam cum hac grandis audacia, quibusdam grandis iracundia, quibusdam grandis timor, quibusdam innata sterilitas, quibusdam innatus ardor amoris, quibusdam innata aliqua alia virtus. Aut secundum totam speciem, sicut leoni est audacia innata, & victoria. Aut secundum indiuiduum, sicut meretrici inest audacia non per speciem humanam, sed per indiuiduum. Venerunt ex hoc super grandia mirabilia, & su-

& super secreta operabilia. Et qui non intellexerunt mirabilitatem illam, vnde posset in illud, neglexerunt & abiecerunt omnia in quibus fuit labor & ingenium philosophorum, quorum fuit intentio propria laus in posteris vt falsificatam grandia redderent in scriptura.

Non est secretum nec occultum Gentibus, quonia omne simile adiuuet & confirmet suum simile, diligat & moueat & amplectatur illud. Et medici iam dixerunt & verificauerunt illud pro parte sua, & dixerunt, quod epar iuuat ad epar, & quodlibet membrum suum simile.

Et alchemistae sciuerunt illud veritate manifesta quo modo natura similis subingreditur, & gaudet suo simili, & congaudet illi & condolet, & omnis scientia iam verificauit illud in suis similibus, & tu nota illud diligenter, quoniam super hoc videbitur grandis mirabilitas operum.

Iam est verificatum & positum in mentibus omnium quod omnis species naturalis, & quod omnis natura particularis vel generalis habet amicitiam & inimicitiam naturalem ad aliquam aliarum. Et omnis species habet aliquid timendum horribile & inimicum & destructiuum. Similiter aliquid exultans, laetificans & concordans & per naturam, vt ouis lupum, & ipsa cognoscit non solum viuum, sed mortuum: non solum per visum, sed per gustum, & lepus canem, & felis murem, & omnia quadrupedia timent leonem, & omnia volatilia timent aquilam: & omnia animalia timent hominem, & est insitum naturae vnicuique istud. Et quaedam habent istud secundum indiuiduum solum, & secundum certum tempus. Et omnium est certificatio quod quae odium se secundum vitam, quod partes eorum immobili & omnia odiunt seinuicem postquam moriuntur. Vnde pellis leonis omnes pelles laedit & vincit, & pellis ouis consumitur a pelle lupi, & tympanum de pelle lupi facit obmutescere illud de pelle ouis, & sic est in o-

mnibus alijs . Et tu nota istud propter magnitudinem rerum secretarum quæ idem proueniunt.

ET est apertum omnibus quod homo est finis omnium naturalium , & quod omnia naturalia sunt per ipsum , & ipse vincit omnia , & naturalia habent insitam naturalem obedientiam ad ipsum hominem , & quod homo est plenus omni mirabilitate , eò quòd in ipso sunt omnes conditiones scilicet distemperantia in caliditate & frigiditate temperata in omni eo quod vult , & in eo sunt omnes virtutes rerum , & ad humanam naturam fauent & obediunt dæmones , & ipso humano corpore operantur omnes secretæ artes , & omne mirabile exiit ex ipso , sed non habet homo omnia secundum idem tempus , sed in diuersis temporibus , & in diuersis indiuiduis , & in eo inuenitur efficacia omnium rerum hypocritarum verborum vegetalium . Sed quæ sunt partis ad partem non declarantur ratione , sed experientia . Quantum autem ratio poterit videre & comprehendere notabis , & quantum per tuam experientiam experiri poteris , adiunge et intellige hoc quod cõtra hominem est .

Non potest aliquis dicere quòd omnis res non sit plena mirabilitate , et nescis quæ maioris quando diligenter certificat : sed vnusquisque vilipendit rem de qua nihil scit , & res nihil meruit in illo , nam vnaquæque res habet de calido et frigido , quod est sibi proprium , et ignes non sunt mirabiliora quàm aquæ , sed sunt diuersi et alterius modi , et piperis non sunt mirabiliora quàm iusquiami , sed alia . Et qui credit quod mirabilitas rerum exit à calido et frigido , non potest dicere , quin in omni re sit grande mirabile , cum vnaquæque res habeat de calido et frigido , quod sibi conuenit . Et qui credit , quod mirabilitas rerum sit in stellis et aspectibus , à quibus contrahunt res proprietates mirabiles et occultas , scire potest quod omnis res habet propriam figuram cœlestem sibi cõuenientem , ex qua
etiam

etiam prouenit ei mirabilitas in operando. Nam omne quod incipit sub determinato ascendente et influencia cœlesti incipit et contrahit, nunquam propriam efficaciam patiendi et operandi rem mirabilem, et qui credit quod mirabilitas rerum exeat per amicitiam vel inimicitiam, vt emptio non potest etiam denegare. Et vniuersaliter secundum omnem modum philosophandi res vnaquæque est plena mirabilibus. Et postquam sciuerunt hoc philosophi, incœperunt experiri et dicere quid in rebus est.

PLato vero dicit in libro Tegmenti, quod qui non fuerit opifex dialecticæ, ex qua fit pronus et eleuatus intellectus, agilis et expeditus, et qui non est eruditus in scientia naturali, in qua declarantur mirabilia, calida et frigida, et in qua aperiuntur proprietates cuiuslibet ontis in se, et qui non fuerit doctus in scientia astrologiæ, et in aspectibus et figuris stellarum ex quibus est unicuique eorum quæ sunt sublimia virtus et proprietas, et qui non fuerit doctus in scientia nigromantiæ quia manifestantur substantiæ, in materiales quæ dispensant et administrant omne quod est in rebus ex bono & ex malo, non poterit intelligere nec verificare omnia quæ philosophi scripserunt, nec poterit certificare omnia quæ apparebunt sensibus hominû: & euadet cum tristitia animi, quoniam in illis rebus est mirabilitas omnium quæ videntur.

CRedit purus astrologus quod tota mirabilitas rerum, & radix experimētorum & omnium quæ extant à rebus quando inuicem conferuntur, esset à figura cœlesti quam contrahit vnumquodque hora suæ interemptionis & generationis, & verificauit in omnibus quæ expertus est. Inuenit quod concursus rerum, secundum cursum stellarum, & victoria, & gaudium & tristitia pendet exinde, & iudicatur per illud. Et ideo iussit omnia fieri in certis diebus, & in certis horis, & incertis coniunctionibus & separa-

C iij tionibus,

tionibus, & in certis ascensionibus, sed hypocritos sermones, preparationes herbarum, & non potuit eorum ingenium expandi ad omnes verificationes philosophorum.

Credidit magna pars philosophorum & medicorum quod tota mirabilitas experimentorum & mirabilium exiret à rebus naturalibus quando in lucem conferuntur per calidum & frigidum, siccum & humidum, & significauerunt has quatuor qualitates, & posuerunt ipsas radices omnium mirabilium, & eorum mixtio exigat ad omne mirabile, & verificauerunt illud in suis operibus, & iusserunt sua experimenta incidere, & componi per istam & tenere per has res & verificari. Et cum inuenerunt multa experimenta philosophorum, non potuerunt ea verificare per calidum & frigidum: imo magis ex hoc erat contrarium, accidit ei mirari incessanter & tristiari, & negant plerunque illud, & si videant id.

Plato, Aristoteles & legitimi, & omnes qui intendunt super vltimum philosophiæ, iam certificauerunt quod mirabilitas exiit à rebus secundum modos valde diuersos. Plerunque per virtutes cœlestes impressas, plerunque per caliditatem & frigiditatem, & plerunque per virtutes dæmonum, & nigromanticorum, plerunque virtutes alias innatas rebus cum suis formis substantialibus, plerunque per relationem quæ sunt rerum ad inuicem. Vnde redduntur incomprehensibilia rerum mirabilia, sicut debet autor. Plerunque per se faciunt vnum per accidens faciunt contrarium, plerunque directè, plerunque indirectè. Merito ergo Plato dixit quod qui non fuerit valde solers in Dialectica, & doctus in virtutibus rerum naturalium, similiter in signis stellarum & nigromanticarum virtutum, non videbunt rationabilitatem mirabilium, nec ipse sciet ea, & non communicabit thesaurum Philosophorum.

Scio igitur quod omnis res habet ex caliditate & frigiditate quod suum est, ex quo facitrem efficacem
aliam

aliam per accidens directè & indirectè, & habet vnā
quamque virtutem ex stellis & figura suæ generatio-
nis quā agit in mortalitate, cōstructione & conueniētia
cum alijs, & tamen vnaquæque res habet virtutes sibi
connatas, per quas vnaquæque res est principium mi-
rabilis effectus.

Cum ergo hoc quod omnis natura mouet ad suū
simile potest imaginari de mirabilitate effectū, quod
vis ad omne operandum, & verificabis ad omnia quæ
audies & medicinalia & magica & nigromantica, secū-
dum diuersum modum tuæ excogitationis & solertiæ,
& intromittam te superficialiter, vt teipsum adiues &
præpares ad recipienda quæ dicam aggregata & col-
lecta ex philosophis & diuersis antiquis. Habeto ergo
istud in mente tua, & quantum est per se res calida ad-
iuuat in passionibus frigiditatis, & est experimentum
in eis, & non competit calidis nisi per accidens, aut in-
directè, quod est per accidens, decipiat te in primis qua-
litatibus, quia plerunque res calida sanat morbos cali-
dos, scilicet per accidens aut indirectè.

Si vis igitur experimentari. Primo decet te scire de
rebus vtrum calidæ aut frigidæ sint, & nota totum il-
lud, & postquam scis istud, nota quæ sit dispositio &
proprietates naturalis eius, vtrum ne est audacia aut
timiditas aut decor aut sterilitas: quia qualem habet na-
turam vnumquodque entium, talem assimilat in his in
quibus associatur. Vt leo est animal intimidum & ha-
bens audaciam naturalem, maximè in fronte & corde
& ideo qui associat sibi oculum leonis, aut cor, aut pel-
lè quæ est inter duos oculos, vadit audax & intimidus,
& inducit timiditatem omnibus animalibus. Et gene-
raliter in leone est virtus dandi audaciam & magnani-
mitatem. Similiter in meretrice est audacia extermina-
ta, & ideo dicunt philosophi quod si quis induit cami-
siam meretricis publicæ, aut respexerit speculū, aut se-
cum habuerit, in quo ipsa speculatur seipsam, vadit au-

audax & intrepidus. Similiter in gallo est audacia magna, adeo quod dicunt philosophi, quod & ipso viso stupefit leo. Et ideo dicunt quod si quis gesserit ipsius aliqua, vadit audax, & generaliter omne animal quod habet audaciam exterminatam per naturam, aut per casum, si ex eo construeretur huiusmodi, dat ipsi audaciam. Similiter si est animal sterile per naturam aut per accidens aliquod eius consociatio, quod aliquem mouet ad sterilitatem. Et ideo scripserunt philosophi, quod mulus à proprietate vel quomodocumque cum sit omnino sterilis, facit viros & mulieres steriles quando ex eo sociatur aliqua pars mulieribus. Similiter facit abortiuus & eunuchus, quando omnibus his est insita sterilitas, & assimilant sibi in hoc hominem qui sibi associat ista intrinseca. Similiter qui volunt incitare amorem, respiciunt enim quod animalium maxime diligit & maxime in illa qua magis stimuletur in amore, quia tunc in eo vigor magis in promouendo ad amorem, ex illo animali accipiunt partem, in qua magis viget Venus, & ille appetitus, sicut sunt cor, testiculi, & matrix, & exhibent ea illi quem volunt intendere, masculus ad foeminam exhibet testiculos. Mulier verum ad virum exhibet menstruum aut secundinam.

¶ Et quia hyrundo multum diligit vt dicunt philosophi, ideo multum eligunt eam ad excitandum amorem.

Similiter in hoc genere tuetur columba & passer, maxime quando capiuntur amore siue Venere, tunc enim irrefragabiliter prouocant & inserunt amorem.

Similiter quando volunt facere loquacem appropinquant de lingua canis, aut de corde, Cum autem volunt facere facundum aut delectabilem, associant ei philomenam, & vniuersaliter loquendo, quacumque virtutem: aut proprietatem naturalem vident in aliquo entium naturalium secundum excessum suspicantur assimilare aut promouere seu inclinare dispositum ad illud

Iud propter quod sciunt firmiter, quod potest plus iu-
uare quam nocere, eo quod habet illud insitum à sua
natura. Et omnis virtus mouet ad tale quale est secun-
dum posse suum. Et sic intelligendo esse in rebus mira-
bilibus quas audies. Et hoc dictum sit ad introducen-
dum animum tuum.

Dixit auctor libri Tegmenti, quod quædam sunt
manifesta sensibus, in quibus nullam scimus ratio-
nem: & quædam sunt manifesta ratione, in quibus nul-
lum sensum, nec sensationem percipimus. Et in pri-
mo genere entium nulli credendum est nisi experien-
tiæ, & non est experienda ratio, nec neganda expe-
riencia.

¶ Et in secundo genere entium non est expectan-
dus sensus, quia sentiri non potest. Quædam igitur so-
la experientia sunt credenda sine ratione, cum lateant ho-
mines. Quædam sola ratione, cum careant sensibus, nam
quamuis manifestam rationem nesciamus quod ma-
gnes trahit ferrum: ita tamen manifestat illud experien-
tia, quod nullus denegare potest, & quemadmodum
istud est mirabile quod sola experientia certificat: ita in
alijs debet homo extimare, nec debet negare quicquã
mirabilium quamuis rationem non habet, sed debet
experiri, quia causæ mirabilium sunt latentes. Et ex tã
diuersis præcedentibus quam humanus intellectus se-
cundum Plato, non potest eas imitari. Magnes ergo tra-
hit ferrum. Carabe trahit paleam, & quidam alius la-
pis trahit vitrum. Sic in entibus sunt mirabilia declara-
ta à philosophis per experientiam, quæ nullus denega-
re debet, nec experitur illud secundum modum philo-
sophorum qui illud inuenerunt. Nam dicunt philoso-
phi quod palma est arbor, & habet masculum & foemi-
nam, cum ergo foemina appropinquatur masculo, vi-
des foeminam declinatam ad masculum, & mollificantur
folia eius & rami, & declinant ad masculum. Cũ ergo
ad palmas videt, illud ligat funes à masculo ad foeminam
reddit

reddit ergo erecta super seipsam quasi adepta sit masculo per contumationem funis virtutem masculi, quare ergo negas, quod in hac sit reliquarum rerum quæ suis proprietatibus agunt donec per experientias certificentur tibi certitudo & destruaturs falsitas. Negotium autem tuum supra illud quod narrauimus in libris nostris, duorum rumor propalatur in regionibus, & quorum vestigiū laudatur apud sapientes absque experientia ipsius cuius proprietates sumuntur, est inuidia & odium, ex quibus semper prouenit obliquitas intellectus & iudicij in ore. Multi tamen antiquorum narrauerunt res mirabiles, tamen iam receptas apud vulgus & veritas. Ego narrabo tibi quædam, vt tu firmes mentem tuam super eas, & vt sit parata crudelitati eorum quæ ratio non potest confirmari secundum sensum, quia prædictum in eis est adiutorium. Et eis itaq; est quod filius Messiaë dixit in libro de animalibus. Si induit vestimentum viri mulier foeta, deinde induat ipsum vir priusquam abluat ipsum, recedit ab ipso febris quartana.

Et in libro de animalibus dicitur quod Leopardus fugit extraneo hominis & alibi, quod si carneum hominis antiqui sepeliatur in turri columbarum, aut ponatur in ea, vbi habitant & quiescunt columbæ, ibi & multiplicantur, donec constringantur in ea.

Et in libro de Cyriaca Galeni quod serpens qui dicitur Regulus est subalbidus, supra cuius caput sunt tres pili, & quando videt eum aliquis, moritur statim, & quando audit sibilum eius aliquis vel aliquid, moritur, et omnis bestia quæ comedit ex eo mortuo etiam moritur. Et dixit Aristoteles, quod vbi fit æstas sex mensibus similiter hyems. Est fluuius in quo inueniuntur viperæ, quarum proprietas est vt nunquam videant se quin moriantur: & non faciunt hoc dum viuunt, cum vero sunt mortuæ nihil nocent. Et ingeniauit Aristoteles cum Alexandro vt reciperet speculum magnum, & ambularet cum eo versus eas, & cum respexerint seipsas in speculo,

culo, mortuæ sunt. Fuit ergo quibusdam incredulus sermo Aristotelis. Nam Auicenna instans Aristotelem, si aliquis vidit eum, mortuus est. Vnde non est veritas in sermone, & dixerunt si aliquis acciperet de lacte mulieris lactantis, virginem suam quæ est à bimatu, & ponatur in vitreo vase, vel suspendatur in turri apud introitum columbarum & exitum, habitant & multiplicantur columbæ in ea donec sint innumerabiles. Et dixerunt quando os hominis mortui super illum qui conqueritur de ventre suo sanatur. Et dixerunt si dentes pueri in primis cum cadunt suspendantur antequam veniant ad terram & ponantur in lamina argenti, & suspendantur super mulieres, eas prohibent impregnari & parere. Et in libro Cleopatrarum quando mulier accipit omnem mensuram de vrina mulæ pondera duo, & biberit ipsa non concipit, & in libro decorationis, accipe quantitatem fabæ de Alchit, & infunde ipsam in vrina mulæ, & da mulieri ad potandum & non concipit. Et dixit Alexander quando accipitur aliquid de vmbilico infantis qui egreditur si inciditur, & ponitur sub lapide annuli de argento aut auro, tunc ei qui gestat eum non aduenit colica passio penitus: & dictum est quod si ligetur semen acetosæ in pãno & suspendatur super tympanum sinistrum, non concipit donec permanet super istam.

Et dicit Galienus quod quando folia acetosæ comeduntur soluent ventrem. Et quando bibitur semen eius, soluit ventrem. Et dicitur quod radix acetosæ suspensa super habentem scrophulas, iuuat ipsum.

¶ Et dicunt philosophi quando vis ut redeat bestia ad hospitium suum, line frontem eius cum sepesquilla, & redibit.

Et Aristoteles dixit in libro de animalibus. Si ponat aliquis ceram cõtritam super cornua vituli vaccarum, vadit cum eo vbicunque vult sine labore, & si mungat aliquis cornua vaccarum, cum cera & oleo aut pice recedit dolor pedum earum. Et si quis delinuerit caput thauri oleo

ri oleo rosarum apostemat caput eius, & si liniatur
cum eo caput vaccæ moritur. Et si aliquis vnixerit lin-
guam boum cum sepo aliquo, non gustant cibum nec
comedunt, sed prius moriuntur fame, nisi abstergetur
cum sale & aceto. Et si quis inūgit anū galli cum oleo,
non calcat gallinam, nec potest. Et si quis vult vt non
vociferet gallus, caput eius inunge oleo & frontem.

¶ In libro Archigenis dicitur, quando camilla le-
poris suspenditur super eum qui patitur colicam, con-
fert.

¶ Et dixit Aristoteles, qui sedet super pellem leonis,
recedunt ab eo emorroidæ.

¶ Et dixerunt philosophi, si annularem abortiui su-
spendit super se mulier, non concipit, donec permane-
at super ipsam.

¶ Et quando bibit mulier vrinam arietum, nunquā
concipit, & quando bibit sanguinem leporis, non con-
cipit. Et si stercus leporis suspendatur super mulierem,
non concipit donec permaneāt super ipsam, & origa-
num modo tantum quando teritur & puluerizatur su-
per locum formicarum, dimittunt formicæ locum
suum.

¶ Dixerunt philosophi. Si suspendatur caput capræ
super illum qui patitur scrophulas, sanatur per ipsum,
& dicitur in libro de coronationibus. Accipe myrrhā,
& line pollicem pedis dextri tui cum oleo de Palestina
tritam, tunc tu concubes dum illud permānet super
pollicem. Et dicitur ibi quod si tu accipis fel hirci, &
adhibes ex sicca vtraque. Deinde tere ea & calefac
ambo cum puro oleo, & line cum ea priapum in cir-
cuitu hora coitus, & nullum alium expetet præter te.

¶ Dicunt etiam philosophi. Si accipiatur medium
pondus. iij. illius. & v. ex duobus testiculis vulpium, &
ex felle galli, & permisceat vtraque & portet ea conti-
nuè tribus diebus in vulua, si in die quarta futuat eam
vir impregnabitur à masculo.

¶ Si

¶ Si suspendatur cauda Adib supra præsepe vacca-
rum aut pecudum, non appropinquabit lupus donec
permanebit illic, & si suspendatur cauda lupi, aut pellis,
aut caput supra præsepe, non comedent boues nec be-
stiaë aliquid. Et si inungit se mulier sæpe vrina adib,
nunquam concipit.

¶ Si vis vt mulier non corrumpatur nec quærat vi-
ros, Accipe priapum luni, & pilos palpebrarum eius,
& pilos qui sunt sub barba eius, & combure illud to-
tum, & da ei in potu ipsa nesciente, & nullum alium vo-
let. Et dixerunt quando mulier non vult virum suum,
tunc accipiat vireius aliquid de sepo hyrcorum me-
diorum inter paruos & magnos, & liniat cum eo pria-
pum suum, & coeat, ipsa enim amabit eum, nec coibit
postea cum aliquibus.

¶ Et dixerunt quod testudo quando venatur, co-
medit origanum & sanatur, & ideo sciunt quod origa-
num succubuit cum veneno. Dicitur etiam quod mu-
stela quando venatur à serpente, comedit rutam, &
sciunt ex hoc quod ruta est contrarium veneno ser-
pentinum.

Et mus suppositus puncturæ scorpionum liberat,
quia contarius est & nihil timens eum.

Dicunt philosophi quod si quis extraxerit calcaneū
mulieris mustelæ, ipsa existente viua, & suspenda-
tur super mulierem, non concipit donec maneat super
eam, & quando remouetur, impregnatur.

Et inuenerunt philosophi quod si aliqua mulier est
sterilis, quando apponunt rem facientem sterilem, mu-
lier fit non sterilis, & econuerso.

Si accipiantur duo testiculi mustelæ & stringantur
& ligentur in crure mulieris, & habeat eos secum mu-
lier, non concipit. Et dicitur quod quando sponsia pro-
icitur in vino mixto aqua, deinde extrahitur & restrin-
gitur, & exprimitur, egreditur aqua ex eo, & remanet
vinum, si non sit mixtum, nihil egreditur.

¶ Dixit

Dixit Tabarensis quod si suspenditur lapis spongiæ in collo pueri qui tussit tussi vehementi, & sedatur tussis eius & quando intromittitur in caput asini aut anũ scarabeus sincopisat, & non vertitur donec extrahatur ab eo.

Et si homo comedit lentes & mordeat, non sanatur morsus, & quando intromittitur in anum arietis altis siue alcit, cadit lana eius.

Dicitur etiam, quod si ligetur aliquis lapis cum cauda asini, non rudet neque ruget.

Si accipiantur pili asini qui sunt iuxta priapum eius, & dentur alicui in potu triti cum vino cuius, incipit statim pedere. Similiter si aliquis accipit oua formicarum, & contriuerit ea, & proiecerit in aquam, & dederit eam in potu cuius, statim non cessat pedere. Similiter faciunt cum vino.

Et dicitur, quod si feceris annulum ex virga myrti recentis, & intromisceas in ipsum annularem digitum, sedat apostema sub ascellis.

In libro Aristotelis radix Iusquiami albi quando suspenditur super patientem colicam, confert ei: & quando hauriat & nitrum falsum ponitur in vase, & ponitur super ipsum acetum, bulit fortiter absque igne.

Dicitur etiam in libro Hermetis, quando proijcitur semen pori super acetum, redit acetositas eius.

Belbinus dixit, quando accipis albumen oui & alumen, & linis cum eo pannum, & ipsum abluis cū aqua salio siccatum, prohibet ignem comburere.

Dixit alius quando accipitur arsenicum rubeum & alumen, & teruntur & conficiuntur cum succo semper viuæ & felle thauri, & linit cum eo homo manus suas, deinde accipit ferrum ignitum, non comburit ipsum. Similiter si accipiatur ex magna & alumine lamenti & talo & aceto forti & altea, & contriueris in contritione bona, & linis cum ea manus, non lædit eas ignis.

Et dixerunt in Carabe, quando multum teris ipsum,

& ful-

& sufflas versus lampadem cum sufflatorio: inflammatur ex eo ignis magnus, & ab eo nihil contractum comburitur. Et quando volueris vt qui sunt in pallatio, videantur nigri, Accipe de spuma maris & calcanio, & permisce ea filis, deinde humecta cum ea licinium, & illumina cum eo lampadem.

Quando vis vt qui sunt in palatio, videantur sine capitibus. Accipe sulphur, citrinum cum oleo, & pone ipsum in lampade, & illumina cum eo, & pone illud in medio hominum, & videbis mirum.

Et iterum dixit Belbinus, qui posuerit portulacam super lectum suum, non videbit somnium nec visionem penitus.

Et Aristoteles dicit quod equae quando adorant fumum lampadis extinctae, abortiunt & indignantur: & similiter hoc accidit quibusdam mulieribus praegnantibus.

Dixit Aristoteles, quod si quis ingeniatur camelum coire cum matre sua, & ipse praesentit illud, ipse persequitur eum donec interficit eum, & ingeniatur equum ascendere matrem suam, & praesentiat illud interficit seipsum, & necat intendens ad hoc.

Et dixit Tabariensis, si accipiatur rafani & conficiatur. Et dicunt philosophi quod si submergas muscas in aqua videntur mortuae, & si sepeliantur in cinere, resurgunt iterum, & quando submergis Aombor moratur & rotetur super ipsum acetum, viuificatur, & quando sepelis scarabeum in rosis moritur, & si sepelis in stercore viuificatur.

Dixerunt & philosophi quod quando pennae aquilarum ponuntur cum pennis aliarum auium, comburunt illas & mortificant eas sicut ipse est vincens in vita sua omnes aues & dominans. Pennae aquilarum sunt perniciosae omnibus pennis, & dicunt philosophi quod si ponatur in aliquo loco pellis ouis cum pelle Adib, corrodit & consumit, & qui induit pannum ex lana

D Ouis

quis quam comedit adib, non cessat ab eo pruritus, donec exuat. Et si acceperis pilum equæ, & extenderis ipsum super ostium domus, non ingreditur ostiū illud cinifex donec super eo stat pilus. Et si suffumigas domum aut locum pulmone asini, mundas eum ab omni serpente & scorpione, & sciunt philosophi ex hoc quod valet contra venenum.

Tebariensis etiam dixit si lingua vppupæ suspendatur super parietem, obliuionem reddit eū memorem & alienationes.

Et in libro Cleopatæ dicitur. Si mulier non delectatur cum viro suo. Accipe medullam lupi de pede sinistro, & porta eā, & nullū diliget nisi te, & dicitur, quādo accipitur coxa structionis masculi sinistra, & bulitur cum oleo, deinde liniuntur cum eo origines pilorum nunquam renascantur.

Dixit Architas, si accipiatur cor serpentis dum viuit, & suspendatur super patientem quartanam, eradicat eam. Et spoliū serpentis quando stringitur super ancham mulieris, accelerat partum, sed cum parit ilico remoueatur.

Dentes omnium serpentum quando eradicas eos dum viuit serpens, & suspendantur super quartanariū, tollunt ab eo quartanā, & si suspendatur serpens super dolentē dentem, prodest, & si serpens occurrit prægnāti, abortit, & si occurrit dum parit, accelerat partum.

Et dicunt si acceperis caninum dētem cocodrilli palato eius superiore sinistro, & suspendis eum supra febricitantem sanat, & non redibit ad ipsum febris. Et dixerunt quod leo terretur ex gallo albo, & leo iterum timet ignem. Et qui vngitur cum seuo renū leonis, nō timet ire inter bestias, & omnes bestię terrentur ex leone. Et qui linit corpus suum cum stercore leporis, terrentur ab eo lupi.

Et si teritur arsenicum citrinum & admiscetur lacti, Et cadit super ipsum musca quæ non moriatur.

Si ac-

Si acceperis dextrum pedem testudinis, & suspendis
ipsum super dextrum pedem podagrici, confert ei. Si-
militer si sinistrum sinistro. Et sic manus eius confert ma-
nui, & digitus digito. Et si accendatur ignis coram her-
nioso, ex viridibus lignis ficulnearum, crepitant testicu-
li eius.

Et in libro Hermetis, oculi vrsi ambo cumi ligantur
in panno lini, super adiutorium sinistrum, remouent
quartanam. Et dicitur quod si lupus viderit hominem,
& ipse non videt eum, stupefcit homo & timet & rau-
cescit. Et ideo si quis gerit oculum lupi, iuuat ad victo-
riam & ad audaciam, & debellationem & timorem ad-
uersarij.

Et dicitur, quod si fiat annulus ex albis vngulis asi-
ni, qui induit ipsum epilepticus, non patitur epilepsiam.

Et dixerunt, quando vis ne approximent muscæ do-
mo, tunc pone condisim & oppium in albedine calcis,
& inde albitica domum cum ea, tunc non ingredien-
tur muscæ penitus.

Quando vis vt narræt tibi mulier vel puella tua om-
nia quæ fecit, accipe cor colubæ & caput ranæ, & ex-
ficca vtrunque et tere, et pulueriza super pectus dormi-
entis, et narrabit tibi omnia quæ fecit. Dum vero eui-
gilauerit, exterge illud à pectore ne allenetur.

Et dicunt quod si quis supponit adamantem capiti
mulieris dormientis, manifestat si est adultera, quoniã
si sic est, refilit territa de lecto, et si non, amplectitur vi-
rum suum cum grandi dilectione.

Et dicunt quod pellis asini quando suspenditur su-
per pueros, prohibet eos terreri.

Dicit Architas, quod si accipiatur cerumen auris ca-
nis sinistrae, et suspendatur febricitantibus periodicè, cõ-
fert multum maximè quartanæ.

Et dicunt philosophi quod aliqua species vel indiuiduũ
quæ nunquã habuit ægritudinẽ, cõfert omni ægritudi-
ni, et cui nũquã affuerit dolor aliquis, succurrit et sanat.

hominem ab illo.

Et si suspenditur spuma maris super cotam mulieris sinistram accelerat, partum, & quando suffumigatur domus cum vngula mali, sinistra, non remanent in ea muscæ.

Et si suspenditur cor vppipæ, aut oculus, aut cerebrum supra se ad collum suum, confert obliuioni & subtiliat intellectum hominis.

Si mulier non potest concipere, accipe cornu ceruinum puluerizatū, & misceatur cum felle vaccino, teneat mulier super se, coeat, & statim concipiet.

Seta de cauda equæ posita super ostio, non permittit intrare zanzalas.

Dens pulli vnius anni, positus in collo infantis, facit eius dentes prouocari sine dolore.

Dens equæ positus super caput furientis, statim liberat furiam.

Si mulier non potest concipere, detur ei nescienti lac inmenti, ea hora coeat, & statim concipiet.

Vnguis equi suffumigatus in domo, effugat mures. Idem fit & vngula muli.

Vt tota aqua calida exeat de caldario atramentū. i. terra francisca cum pice proijce in aquam, & tota exibit. Vt ignis de aqua extraeat, testam oui accipe, & sulphur viuum tritum impone & calcem, & claude foramen, & mitte in aquam & incenditur.

Et dicitur quod si ponatur camphora super aquam, accenditur & comburitur in aqua.

Vt aues manibus comprehendas, accipe grana quæuis in fece vini, & in succo cicutæ valde imbibita, & obijce ad aues, omnis auis quæ inde gustat inebriatur & perdit vires.

Si quæ mulier te ligauit maleficijs ad amorem suū, & vis illud dissoluere, accipe camisiam suam, & per capicium eius minge foras, & per manicam eius dextrā, & non curabis de ea.

Vt muo

Ut mulier cum aliquo adulterare non possit, incide de capillis eius, & puluerem illorum tibi super feretrum sparge, ante tamen unge feretrum cum melle, & mox cocas cum muliere: et cum volueris soluere, ex tuis capillis fac similiter.

Et dicunt si aliquis ungetur lacte asinae, congregabuntur in eo omnes pulices domus.

Literas quae non legantur nisi de nocte Cum felle testudinis scribe aut lacte succus, si ponatur ad ignem aut cum aqua vermis lucentis de fero.

Si accipiantur multa albumina ouorum de gallina post mensem fiunt vitrum & dura vt lapis, & ex hoc tale fit topacius sophysticatus si prius cum croco vel terra rubea limatur.

Similiter spuma quae inuenitur circa testiculos cerui vel equi, vel asini fatigati, admisceatur cum vino, & illud vinum detur alicui potationi, & abhorrebit vinum per mensem.

Et si habuerit plures anguillas in vase vini, & dimittantur in illo mari, si quis biberit ex illo abhorrebit vinum per annum, et forte semper.

Et dicitur quod si accipiatur funis aliqua cum qua suspenditur fur vel suspensus est, & aliquantulum paleae quam turbo venti in aere suspendit, et ponatur in olla et misceatur cum alijs ollis, illa omnes alias frangit. ¶ Item accipe aliquantulum praedictae funis, pone in instrumento cum quo mittitur panis in furno, quando ille qui mittere debet in furno mittet, non poterit immittere, sed extra exiliet.

Ut homines videantur sine capitibus, accipe spoliū serpentis & auripigmentum & picem graecam reuonticum, et caeram nouarum apum et sanguinem asini, et tere omnia et mitte in rudi olla plena de aqua, et facias bulire ad lentum ignem et postea dimitte frigesce-re, facias caereū, et omnis qui illuminabitur eo, videbitur sine capite.

Vt homines videantur habere quorumlibet anima-
lium capita, accipe sulphur viuū et litargirium, et istis
simul puluerizatis sparge in lampade oleo plena, ha-
beantq; candelam de cæra virginea quæ permixta sit
cum fece illius animalis, cuius caput vis vt videatur ha-
bere tenens candelam accensam de lampadis igne, et
da bibere vinum cum valdimonia, et illi qui inde pota-
bunt, videbunt se habere caput animalis.

Vt homines videantur habere vultum canis, accipe
adipem de aure canis, vnge ex eo parum de bombici-
no nouo, pone in lâpade noua de v ridi vitro, et pone
lucernam inter homines, et cernunt vultum canis.

Vt homines videantur habere tria capita, accipe de
pilis asini mortui, et fac funiculum, et sicca, et sume me-
dullam de osse principalis dextri humeri, et misce cum
virga virginea, et inline funiculum et pone super limi-
naria domus, ingredientes domum, capita tria habere
videbuntur, et qui in domo sunt, intransibus asini vi-
debuntur.

Si vis vt caput hominis caput asini videatur, tolle de
tegimine a'elli, et vnge hominem in capite.

Si vt pullus aut res alia saltat in disco, accipe argen-
tum viuum et puluerem calamiæ, et mitte in amouillâ
vitream sigillatam, et illam pone intra rem, calidâ, quia
cum sit argentum viuum calidum mouet se et tactu eâ
saltare.

Si vis videre quod alij nequeunt, accipe fel de mas-
culo catto, et adipem gallinæ omnino albæ, et admisce
simul, et oculos tuos inunge, et videtur.

Si vis intelligere voces auium, associa tecum duos
socios in quinto calendas Nouébris, et vade in quod-
dam nemus cum canibus, quasi ad venandum, et illam
bestiam quam primo inneneris, defer tecum ad domū
et præpara cum corde vulpis, et statim intelliges vocē
auium vel bestiarum. Et si vis vt aliquis similiter intel-
ligat, osculare eum, et intelliget.

Si vis

Si vis soluere vincula, vade in sytā, et proserice
pica nidum habuerit cum pullis, et quando ibi eris, as-
cende arborem, et foramen eius circumliga quocun-
que vis, quia cum vidit te, vadet pro quadam herba,
quam ponit ad ligaturam, et statim rumpitur, et ca-
dit herba illa in terram super pannum quem debes po-
suisse sub arbore. Et tu sis præsens et accipe.

In nido vppupæ est quidam lapis qui est diuersorum
colorum, defer tecum ipsum, et eris inuisibilis.

Vt homo semper eunuchus sit, accipe ex vermiculo
qui in æstate lucet, et da ei bibere

Vt mulier confiteatur quæ fecerit, ranam aequalem
comprehende viuam et tolle eius linguam et remitte il-
lam in aquam, et pone illam linguam super partem cor-
dis fœminæ dormientis, quæ cum interrogatur vera
dicet

Si vis aliquem terreri in fomno, capiti eius suppone
pellem simiæ.

Si vis capere talpam, pone in foramine eius cepe
vel porum aut oleum, et statim egredietur sine viri-
bus.

Serpens non accedit ad alleum, nec canis gustat ali-
quid tinctum cum alleo, et si fameat.

Suffumigatio quæ cum cæteris videbuntur omnes in
forma elephantū qui sunt iu domo, et equorū magno-
rum, accipe speciem quæ dicitur Alchacengi, et cōtere,
et cōfice ipsam cū aliquantulo pinguedinis delphini, et
fac ex eo grana sicut citri. Deinde sumiga ex eis super
ignem stercoris vaccæ quæ mulgetur. Et non sit in do-
mo locus, ex quo egrediatur fumus, nisi porta: et sit lar
sub terra deintus. Nam omnes qui sunt in māsione, vi-
debūtur quasi ipsi sint homines magni in formis equo-
rum et elephantum, et est mirabile valdè.

Suffumigatio alia quam cum facis, vides foris viri-
des et multiformes, et mirabilia infinita, quæ præ mul-
titudine nō discernuntur. Accipe Tamar. i. vermiliū, &

D iij lapis

lapidem Lazuli et pulegium montanum, et pulueriza totum, & cribilla illud, & confice illud cum pinguedine delphini vel equi, vel elephantis, fac grana in modum ciceris, & sicca in vmbra, suffumiga in eo quando volueris, & fiet quod dictum est.

Suffumigatio ad videndum in somno quod futurum est de bono & malo, Accipe sanguinem asini congelatum, & lupi cerini pinguedinem, & storacem, aggrega totum ponderibus æqualibus & conficiantur, & fiant grana & suffumigetur cum eis domus. Tu enim videbis in somno tuo qui narrabit tibi omnia.

Modus faciendi licinium, quod quando accendens videbis homines in quacunque forma volueris. Accipe oculos bubonis, & oculos piscis quam dicitur affures, & oculos piscis qui dicitur Libinitis, & fel luporum. Contrita ergo ea manibus commiscendo, & pone ea in vase vitreo. Cum ergo vis operari eum, accipe adipem cuiuscunque vis bestiae quod fiat hoc in forma eius, liquefac eam, & permisce eam illa medicina, & inunge cum eo licinium quodcunque vis. Deinde accende ipsum in medio ædis, videbuntur enim homines in forma illius bestiae, cuius pinguedinem accepisti.

Licinium aliud vt homines appareant in forma angelorum. Accipe oculos piscis, & oculos filios, id est, frangentis ossa, & contrita eos manibus molleando, & pone eos in vase vitreo septem diebus. Deinde pone in eis aliquid de oleo, & illumina cum eo in lampade viridi, & pone ipsum coram hominibus qui sunt in æde, ipsi enim videbunt se in forma angelorum ex igne accenso.

Licinium aliud faciens apparere homines nigrarum facierum, accipe lampadem nigram, & funde super ipsam oleum sambucinum vel argentum viuum, & funde in illo oleo vel argento viuo, ex sanguine Flebotomantium, & pone in illo sanguine Sambucinum vel argentum viuum.

Aliud fit licinium ex pannis mortui, aut ex pannis nigris & accende in medio ædis. Nam tu videbis mirabilia cum

ſia cū hominibus, quando videbunt ſe ad inuicē cum illis formis.

Lampas mirabilis, in qua apparet res quātitatis terribilis, habens in manu virgam, & territat hominem. Accipe ranam viridem, & decolla eum ſuper pannum exequiarum viridem, madefac ipſum cum oleo. Sambucino, & pone ipſum licinium, & illumina cum eo in lampade viridī. Nam tu videbis nigrum hominem ſtātem inter cuius manus erit lampas & mirabile.

Lampas quā cum aliquis tenet manu, non videt aliquos eorū qui ſunt ibi, & qui fuit poſt ipſum, videbit tantū. Accipe piſcē qui vocatur delphinus, deinde accipe pannū lini aut funeris, & ſparge ſuper ipſum aliquid extra zimar. Deinde funde ſuper illud ex illa pinguedine liquefacta, deinde ſtringe manū ſuper ipſum, & inuolue pannum, & fac ex eo licinium. Deinde accende ipſum in lampade æris viridis, & fiet quod tibi dixi.

Lāpas alia faciēs apparere homines in forma ſcoda & terreri inuicē homines, & faciunt ipſum fingētes dæmonem horribilē. Accipe pilos ex cauda alicuius niger rimi canis in quo nulla ſit albedo, deinde accipe aliquid ex pinguedine eiufdem canis, & liquefac hanc pinguedinē in aliquo vaſe, Deinde accipe pannū exequiarū, & fac deinde liciniū, deinde line ipſum cū eo quod feciſti, & illumina ipſum in lāpade viridī cū oleo ſambucino, & accēde ipſum in domo, & nō ſit tibi liciniū præter ipſum, & videbis mirabile. ¶ Liciniū pulchrum, vt domus videatur tota plena ſerpentū & imaginum, donec liciniū permanet accenſum, accipe pinguedinē ſerpentis nigri, & ſpoliū ſerpentis nigri, & pannum exequiarum, & fac liciniū ex illo panno, deinde line ipſum cū illa pinguedine, & pone ſpoliū ſerpētis in cōcauitate eius, & illumina cū oleo ſambucino, & lampade viridī aut nigra. Aliud licinium quod quando eſt accēſum & infunditur ipſum aqua inualeſcit, & quando oleum extinguitur, accipe calcem quam non inuenit aqua, & permit-

permitte eam cum æquali pondere sibi ex cæra & medietatis eius ex oleo balsami & napta citrina cū æquali sibi ex sulphure, et fac liciniū ex ea & rora super aquā, & accendetur, & rora super ipsum oleū & extinguetur.

Licinum aliud, quod cum accenditur, omnia videntur alba & argentea, accipe lacertam & abscinde caudā eius & accipe quod exit: quia est simile argenti viui. Deinde accipe licinium & madefac cum eo, & pone ipsum in lampade noua & accende, domus eius videbitur splendida & alba vel deargētata. Operatio lāpadis est mirabilis, quā si quis tenuerit, non cessat pedere donec dimiserit eā. Accipe sanguinem testudinis, exsicca ipsum in panno lini, & fac ex ipso licinium, & illumina ipsum in lampade, da ipsum cuiuis, & dic illumina, nā ipse non cessabit pedere donec dimiserit illud, & est mirabile.

Lampas quæ cum accenditur in loco ranarum nulla sonat, sed omnes silent donec fuerit accensa. Accipe pinguedinem cocodrilli, & confice ipsam cum cæra albibificata in sole, & fac ex eo licinium, et illumina cum eo in loco vbi sunt ranæ, & cum viderint istud statim tacebunt. Lampas alia cum accenditur vident feinuiem astantes sicut imagines & lapides, accipe zimar & tere benè & accipe pannum funeris, & madefac ipsum cum pinguedine piscis aut cum oleo sisamino puro, pone ipsum in lampade viridi, & pone super ipsum ex illo medicamine contrito rem paruam, & sit mirabile. Licinium quod cum acceditur non cessant saltare, & gaudere & insanire gaudio, & maxime mulieres, Accipe sanguinem leporis, & sanguinem cuiusdam auis quæ dicitur Solon, & assimilatur turturi, & æquale medietatis eius sanguine turturis maris. Infunde ergo in eū liciniū, & illumina cū eo in medio domus in qua sunt cantatrices & puellæ, est mirabile probatum. Si videri facere quod in strata hominis appareant pediculi scatturientes vt non possit homo dormire, tūc projice in lecto

Et eius pondus vnciae vnius vel mediae alcakenigi, & si acceperis pilos asturis, fiet inde licinium quod quando accenditur, videt seinuicem omnes infirmos ex vehementia infirmitatis et extenuationis.

Accipe locustam citrinam & exsicca ipsam & tere & pone in pano exequiaru, & incende ipsum oleo sambucino in quocunq; loco fueris, erit q; tibi dixi, & mirabile.

Quando vis vt videaris totus ignitus a capite vsque ad pedes, & non laedaris: accipe maluauiscu album confice cum albumine ouorum, deinde line cum eo corpus tuum, & dimitte donec exsiccet, & deinde line tecum alumine, & postea pulueriza super illud, sulphur subtile, inflammatur enim ignis in eo, & non laedit, & si facis super palmam, poteris tenere ignem sine laesione.

Si vis vt res proijciatur in ignem, & non comburatur, accipe gluten piscis partem vna & aluminis aequiuale illi, permisceatur totum, & fundatur super ipsum acetum vini, & conficiatur cum eo quicquid vis, proijce in ignem, line cum hoc linimento, non comburitur.

Si vis facere contrarium scilicet imaginem aliquam hominis aut alterius, & quando ponitur in aqua, acceditur, & si extraxeris eam extinguetur. Accipe calcem non extinctam, & permisce eam cum aliquantulo cerae & oleo sisami & napta. i. terra alba et sulphure, & fac ex illo imaginem, nam quando tu roborabis aqua, accendetur ignis.

Si vis facere vt quando aperis manus tuas super lampade; extinguatur lumen, & quando claudis eas super eam accenditur, & non cessat illud facere: accipe specie quae dicitur spuma inde tere eam, & deinde confice eam cum aqua camphorae, & line cum ea manus tuas, deinde aperi eas in facie lampadis, delebitur lumen eius, & claudes, & reaccenditur. Si vis videre rem submersam, & profundam in nocte, & non occultetur tibi plusquam in die, & legis libros de nocte nigra. Unge faciem tuam cum sanguine vespertilionis, & erit quod dico.

dico. Si vis albificare aliquid, suffumiga illud sulphure.

Si vis vt arbor citri proñciat omnes fructus & cadât accipe quinque partes sulphuris citrini, & quinque nigri, & duo albi, & finabrium, tere omnia & permisce & suffumiga, & cadêt omnes fructus, & fortè sic est in alijs arboribus. Si vis statim interficere serpentem, accipe ex Aristologia rotunda quantũ vis, & tere illã benè, & accipe ranã syluestre vel campestem, & contere ipsam & cõmisce eam cum Aristologia, & pone cũ eo aliquid ex incausto, & scribe cũ eo in carta aut aliquid quod plus amas, & projice ad serpentes. Si vis portare in manu tua ignem, vt non offendat, accipe calcem dissolutã cum aqua fabarum calida & aliquantulũ margenculis, & aliquantulũ maluauesci & permisce illud cum eo benè. Deinde line cum eo palmã tuã & fac ficari, pone in ea ignem, & nõ nocebit. Dicunt philosophi calx tale non comburit in igne, & glutẽ piscis saluat ab igne, & alumen in amcenum, & sanguis salamã dræ, et fuligo furni vel lebetis, quãdo igitur ex istis omnibus aut quibusdam fit linimentum, non offendit ignis. Albumẽ oui et mauauiscum habent iuuamentũ in hoc. Si vis vt tota domus appareat plena serpentibus. Accipe de pinguedine serpentis, et parum salis in ea pone et accipe pannũ exequiarum, et incide ipsum in quatuor frusta, & deinde pinguedinẽ in frusta, et pone ipsam in omni panno, si sic facias quatuor licinia, & accende ea in quatuor angulis domus cum oleo sambucino, et in lampade noua, et fiet quod dixi. Liciniũ quod cum accenditur in domo, videbis res volantes virides vt passeret et aues, accipe pannum exequiarũ recentem, et pone in eo cerebrum auis et pennas caudæ eius, et inuoluẽdo fac ex eis licinium: et pone ipsum in lampade noua viridi, accende ipsam in domo cum oleo oliuæ, et quæ res erunt in domo, fient virides valdè, et videbitur quasi volent aues virides et nigrae. Vt domus videatur tota viridis et plena serpētibus et ima
gini

ginibus timorosis: accipe cutem serpentis, et sanguinē alterius serpentis masculi, et adipem alterius serpentis, et aggrega illa tria, et pone ea in panno exequiarum, et accende ipsum in lucerna noua. Si vis facere candelam vel licinium quæ cum accēditur, agitatur et ambulat, accipe cutē lupi et cutē canis et fac ex vtrifq; liciniū, et accēde ipsum cū oleo oliuæ, et statim mouebitur.

Quando vis accendere lucernam ex qua valdē timet, qui videt eam, accipe pannum lini nouum albū, et fac ex eo licinium, et pone in concauitate eius cutē serpentis, et sale grossum, et facia ipsum oleo oliuæ, et da cui vis, statim cum accenderit ipsum, trepidabit, et timebit valdē.

Dicunt philosophi quōd sinciput est prima pars capitis, et ex sincipite hominis parum post mortem generatur vermis, cumq; præteriant ei dies vij. vermes illi fiunt muscæ, et post. xiiij. dies sicut dracones magni, quorum vnus si momorderit hominem, morietur statim, quod si tu acceperis ex ea, et coxeris illud cū oleo, et feceris eo candelam in lucernam æris cum liciniō ex panno exequiarum, videbis ex eo rem magnam et formas quæ narrari non possunt cum timore forti.

Experimentum mirabile quod facit homines ire in ignem sine læsione, vel portare ignem vel ferrum ignitum sine læsione in manu. Recipe succum bismalue et albumen oui, et semen psilij & calcem, et pulueriza et confice cum illo albumine oui succum rassani commisce, ex hac confectiōe illinias corpus tuum vel manū, et dimitte sicari, et postea iterum illinias, et post hoc potes audacter sustinere ignem sine nocumento.

Si autem velis vt videatur ardere istud linitū, asperge de sulphure viuo bene puluerizato, et videbitur cōbursum cum accendetur sulphur, et nihil ei nocēbit, si flammā candelæ quam quis tenet in manu colophinam vel picem græcam insufflaueris subtilissimè tritam, mirabiliter auget ignem et vsque ad domum porrigit flammā.

Vt ignem illæsus portare possis cum aqua fabarum ca-
lida calx dissoluatur, & modicum terræ rubeæ de Misi-
na, postea parum maluaesci adijcias, quibus in simul
coniunctis vel commixtis palmam illinias, et desiccari
permittas, & sic ignem quælibet illæsus portare poteris.

Aquam ardentem sic facias. Recipe vinum nigrum,
spissum, potens et vetus, et in vna quarta ipsius distem-
perabis viuæ calcis sulphuris viui subtilissimè pulneri-
zati tataris de bono vino & salis communis albi grossi
postea pones in cucurbita benè lutata, et desuper posi-
to alembico distillabis aquam ardentem quam seruare
debes in vase vitreo.

Ignem græcum sic facias. Recipe sulphur viuum tar-
tarum, sacrocollam, picollam, sal coctum, petroleum &
oleum commune, fac bulire benè, & si quid impositum
in eo accenditur siue lignum siue ferrum, & non extin-
guitur nisi vrina, aceto vel arena. Si vis facere quod
cesset omne mirabile, respice alias causas illam agen-
tem sufficiens, etiam patientem, quoniam si vtrunque
respicis non miraberis, quia videbis tantam aptitudinè
esse in vna sufficientia alterius quod non facit admira-
ri: quâdo enim vides quod aqua frigida accendit ignè,
et non extinguit ipsum, si tu respiceres causam agen-
tè mirareris semper, quia esset efficiens conueniens ad
hoc, sed quando tu respicis materiam illius effectus, vt
puta quia est calx & sulphur quod est valdè inflamma-
bile, ita quod minimum agens inflammat ipsum, tu vi-
des quod nihil est mirabile.

Similiter quando res aliqua si comburitur igne mi-
rabile est quando vna de causis inspicitur sola. Sed quâ-
do inspicitur natura patientis, aut debilitas agentis, ni-
hil mirum. Maxima ergo radix experimentorum natur-
ralium est in hoc, scilicet vt eligant materiam paratissi-
mam ad aliquid, & hoc debile agens aut fortissimum,
& materiam valdè indispositam, & faciunt similiter ho-
mines aspicerè, ad illam causam quæ nō videtur posse
illud

illud facere, & de illa nihil dicunt. Et tu nota istud, quod secundum istum modum incidit multitudo experimentorum multorum mirabilium, et de hoc narrabo tibi quædam istorum, vt confirmeris in virtute prædicta, et scias etiam excogitare ingenia experimentorum.

Si vis facere carbunculum vel rem lucentem in nocte, recipe nocticulas lucentes quam plurimas, et ipsas contritas pone in ampulla vitrea, et claude in fimo equino calido sepelias et dimitte morari per .xv. dies, postea distillabis ex eis aquam per alembicum, quã reponne in vase de cristallo aut vitro. Tantam enim præstat claritatem, quòd in loco obscuro quilibet potest legere et scribere. Quidam faciunt aquam hanc ex felle testudinis, felle mustelæ, felle furonis et canis aquatici, sepeliunt in fimo, et distillant ex eis aquam.

Aquam ardentem sic facias. Recipe serpentinam quam distillabis per alembicum, velut aqua ardens exhibet. Etiam misce vino, aut cuiuis, et accenditur si appropinquas ei candelam.

Ignem volantem sic fac. Accipe liberam vnam sulphuris, libras duas carbonum salicis, libras sex salis petrosi, quæ tria subtilissimè terantur in lapide marmorei. Postea aliquid poteris ad libitum in tunica de papiro volanti, vel tonitruum faciente ponatur.

Tunica ad volandum debet esse longa, gracilis, puluere illo optimo plena, Ad faciendum verò tonitruum, breuis, grossa, et semiplena.

¶ Finis Alberti Magni, de naturæ secretis.

ANTVERPIÆ,
Apud Ioannem Gymnicum,
An. 1555.

